

Esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise tabel

1. Kooskõlastusringil esitatud märkused ja ettepanekud			
Nr	Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Märkuse arvestamine või mittearvestamise põhjus
1	Rahandusministeerium	<p>Palume eelnõus või seletuskirjas käsitleda, milline õiguslik roll on metsamajandamiskava koostamisel kohaliku omavalitsuse poolt antaval kooskõlastusel, mh hinnates, millistel juhtudel võib kohalik omavalitsus metsamajandamiskava kooskõlastamisest keelduda.</p> <p>Nimelt kehtib metsamajandamiskava 10. aastat ehk kava koostamise ja reaalse metsa majandamiseni võib jääda aastaid, mille käigus tehisolud ning ka kogukonna liikmed võivad muutuda. Eeltooduga võib kaasneda risk, et reaalse raietegevuse alates võib kogukond, sh elanikud, kes on alale asunud elama peale üldplaneeringu või metsamajandamiskava koostamist, end ebapiisavalt kaasatuna tunda.</p> <p>Lisaks nähakse ette, et metsamajandamiskava tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitusega, mis peaks seletuskirja kohaselt tagama ka kava parema jõustamise.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja on täiendatud. Seletuskirja on täiendatud järgmiselt:</p> <p><i>„Metsamajandamiskava kooskõlastamise üks eesmärk on metsamajandamiskavas olevate tegevustega seotud võimalike erimeelsuste avalikku huvi arvestav tasakaalustatud lahendamise. Seda tehakse selleks, et ka KOVi huve saaks kaaluda ning neid kavas võimalikult suurel määral arvestada. Oluline on see, et juba kooskõlastatud tegevusi ei muudeta ilma muudatusi kooskõlastamata, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel. Tegemist on põhimõtteliselt haldusesisese asjaajamisega ehk haldusesisese toiminguga. Metsamajandamiskavas on määratud riigimetsa majandaja edasised tegevused konkreetsel kogukonnale olulisel alal ning see ei tekita haldusväliste isikutele õigusi ega kohustusi.</i></p> <p><i>KOV kooskõlastab metsamajandamiskava või keeldub põhjendatult selle kooskõlastamisest 60 päeva jooksul selle saamisest arvates. Selle aja jooksul jõuab KOV korraldada avaliku arutelu (selle toimumise ajast ja kohast teavitada, arutelu läbi viia jms) ning arutelu tulemuste põhjal RMKle vastus koostada.</i></p> <p><i>Õigupoolest toimub selline tegevus (kooskõlastamine) RMKs ka täna, kuid hetkel on selle aluseks RMK enda koostatud juhend. Eelnõu järgi saab see riigimetsa majandajatele seadusest tulenevaks kohustuseks, mis annab kindluse, et nt RMK ei saa kohalikku omavalitsusüksust jätta kaasamata.</i></p> <p><i>Samas ei saa põhjendamatu kooskõlastamisest keeldumine olla aluseks häda vajalike metsamajandamise tööde mittetegemisele. Reeglina riigimetsa majandaja ei alusta töid enne KOVilt kooskõlastuse saamist, välja arvatud otsese ohu vältimiseks</i></p>

			<p><i>inimese elule ja varale ning metsakahjustuste ärahoidmiseks ja leviku tõkestamiseks.</i></p> <p><i>/.../</i></p> <p><i>Kooskõlastus eeldab, et mõlemad osapooled on tulemusega rahul. Kooskõlastamise käigus ongi võimalik riigimetsa majandajal ja KOVi planeeritavad tööd läbi arutada ja leida optimaalne lahendus.</i></p> <p><i>.</i></p> <p><i>/.../</i></p> <p><i>„Metsamajandamiskavades muudatuste tegemiseks nii KOVi kui ka riigimetsa majandaja algatusel koostatakse kava uus versioon ning kooskõlastatakse see samuti KOViga. Ka täna kasutab RMK koostatavates kavades sõnastust: „Eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste – tõttu tekkivatest töödest teavitab RMK kogukonda eraldi ning need võivad tuua kavandatud töödesse muudatusi.“</i></p> <p><i>Ilmne on, et looduslikud tingimused ja muutused õigusaktides ning looduskaitsealises piirangutes põhjustavad vajaduse juba koostatud metsamajandamiskavasid muuta.“</i></p> <p>See, et kogukonna liikmed vahetuvad, on paratamatu. Igaühel, keda kogukondlikult olulised küsimused puudutavad, on õigus ja võimalus selles protsessis osaleda ja oma arvamust avaldada. Ebapiisavalt kaasatuna saab end tunda eelkõige siis, kui inimese elukohas otsustatakse kogukondlikult olulisi küsimusi teda ennast kaasamata.</p>
2		<p>Juhime tähelepanu, et üldplaneeringute ülesannete lahendamisel on kohalikul omavalitsusel otsustuspädevus, st et kohalik omavalitsus otsustab lähtudes enda vajadustest ja eesmärkidest, millised ülesanded vajavad lahendamist ja millised mitte (PlanS § 75 lg 2).</p> <p>Vältimaks metsaseaduse § 43 lg 9 tõlgendamist nii nagu oleks üldplaneeringuga kõrgendatud avaliku huviga alade määramine alati kohustuslik, palume seletuskirja vastavalt eeltoodule täiendada.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud.</p> <p>Uue sõnastuse järgi täiendatakse metsaseaduse § 43 lõigetega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:</p> <p>„(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud metsa ala määrab kohaliku omavalitsuse volikogu üldplaneeringuga või põhjendatud juhul planeeringut koostamata, lähtudes omavalitsusüksuse ruumilistest suundumustest ja vajadustest. Metsaala määramiseks planeeringut koostamata viiakse läbi avatud menetlus.</p> <p>(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud metsa ala kohta koostab riigimetsa majandaja metsamajandamiskava, mis kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega. Kohalik omavalitsus kooskõlastab metsamajandamiskava või keeldub põhjendatult selle kooskõlastamisest 60 päeva jooksul selle saamisest arvates. Kooskõlastuse andmisel kuulab kohalik omavalitsus ära kohaliku</p>

			<p>kogukonna või elanike seisukoha. Riigimetsa majandaja ei alusta planeeritud tegevusi enne kooskõlastuse saamist kohalikul omavalitsuselt, välja arvatud otsese ohu vältimiseks inimese elule või varale ning metsakahjustuste ärahoidmiseks või nende leviku tõkestamiseks.“.</p> <p>Täiendame seletuskirja järgmiselt: <i>„Lõike 10 kohaselt määrab kogukonnale olulised metsaalad KOVi volikogu üldplaneeringuga või põhjendatud juhul planeeringut koostamata, lähtudes omavalitsuse üksuse ruumilistest suundumustest ja vajadustest. Metsaalad määratakse planeeringut koostamata avatud menetluses. /.../</i></p> <p><i>Ülesannete lahendamisel üldplaneeringuga on KOVil otsustuspädevus, st KOV otsustab enda vajadustest ja eesmärkidest lähtudes, millised ülesanded vajavad lahendamist ja millised mitte (PlanSi § 75 lg 2). Seega ei ole üldplaneeringuga kogukonnale olulise metsaala määramine alati kohustuslik, kui selleks vajadus puudub.</i></p> <p><i>Üldplaneeringute menetluse seis on KOVides väga erinev. Samuti on paljudel KOVidel üldplaneering tänaseks juba kehtestatud. Kui KOVil ei ole kavas planeeringut muuta või see on juba muudetud, siis on KOVi volikogul võimalik need alad määrata planeeringut koostamata ning vajaduse korral lahendada see ülesanne planeeringuga hiljem.</i></p> <p><i>Kui KOV on otsustanud metsaalad määrata planeeringut koostamata, siis tuleb seda teha avatud menetlusena. Haldusmenetluse seaduse kolmanda peatüki §-d 46–50 käsitlevad avatud menetluse läbiviimist. Avatud menetlus tagaks (sarnaselt planeerimismenetlusega) huvitatud isikutele võimaluse esitada metsaala määramise kohta ettepanekuid, vastuväiteid jne.</i></p> <p><i>Kuni kohalikule kogukonnale oluliste metsaalade määramise otsuse vastuvõtmiseni jätkab RMK senist praktikat nendel aladel, mille suhtes on juba KOViga kokkulepe saavutatud, lähtudes enda koostatud juhendist.</i></p> <p>Lõike 11 kohaselt koostab riigimetsa majandaja asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamiseks metsamajandamiskava, mis kooskõlastatakse KOViga. Kooskõlastuse andmisel kuulab KOV ära kohaliku kogukonna seisukoha.</p>
--	--	--	---

			<i>Lõike kohaselt ei alusta riigimetsa majandaja planeeritud tegevusi enne kooskõlastuse saamist KOVlt. Erandina on välja toodud olukorrad, mil tegevused on hädavajalikud, et vältida otsest ohtu inimese elule ja varale või ära hoida metsakahjustusi ja tõkestada nende levikut.“</i>
3		Arvestades, et muudatuse seadusena jõustudes on selle järgimine kohustuslik vaid nende üldplaneeringute puhul, mis algatatakse peale muudatuse jõustumist (HMS § 5 lg 5), samuti asjaolu, et üldplaneeringute puhul on reeglina tegemist pikaajaliselt kehtivate dokumentidega, võib tekkida olukord, kus RMK-l puudub õigus kõrgendatud avaliku huviga alade määramiseks, kuid kohalik omavalitsus uut üldplaneeringut vaid selliste alade määramiseks algatada ei soovi. Seega palume analüüsida ja seletuskirjas välja tuua, kas muudatus võib praktikas võrreldes tänase olukorraga kõrgendatud avaliku huviga alade määramise võimalusi kitsendada või mitte.	Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2 selgitusi.
4		Eelnõus toodud muudatus ei hõlma erametsaomanikke vaid ainult riigile kuuluvat metsa, mistõttu näiteks juhul, kui metsaala on küll kogukonna ja elanike jaoks oluline, kuid kuulub eraomandisse, siis sellist ala kõrgendatud avaliku huviga alana määrata ei saa. Samuti ei selgu, Teie 13.10.2021 nr 1-4/21/5067 Meie 01.11.2021 nr 1.1-10.1/7146-2 2 mis saab siis, kui üldplaneeringuga kõrgendatud avaliku huviga ala satub eraomandisse ning kas ja millised nõuded sel juhul seal kehtivad. Arvestades eeltoodu asjaolusid, palume eelnõu seletuskirja täiendada.	Arvestatud. Seletuskirja täiendatud järgmiselt: <i>„Eelnõu puudutab riigimetsa ja riigimetsa majandajaid. Kõik muud kokkulepped eramaade kohta peab KOV erametsaomanikega ise tegema, kui selleks tekib vajadus. Kui üldplaneeringuga kogukonnale oluline ala satub näiteks müügi teel eraomandisse, siis riigimetsa majandaja koostatud kava ei ole sellel alal erametsaomanike jaoks siduv. Erametsaomanik peab lähtuma metsa majandades metsaseadusest ja looduskaitseadusest ning üldplaneeringuga rohealadele seatud tingimustest. Samuti ei ole metsaseaduse alusel metsamajandamiskava koostamine metsaomanikule kohustuslik dokument ning seda ei koostata, kui metsaomanik seda ei soovi (MSi § 11 lg 4³). Metsamajandamiskava on kohustuslik üksiku erandina riigi hüpoteegiga koormatud maal (MSi § 42 lg 1¹). Küll aga peavad teatud metsamajanduslikeks tegevusteks (MSi § 11 lg 4²) olema metsa inventeerimise andmed metsaressursi arvestuse riiklikus registris (MSi § 11 lg 4¹).</i> <i>Riigivaraseaduse § 29 lõike 1 punkti 1 kohaselt saab riigivara võõrandada üksnes juhul, kui see ei ole riigivara valitsejale vajalik. Riigimetsa majandajad omavad metsamaad oma põhiülesannete täimiseks, seega ei ole näha trendi, et riigimetsa majandajad oma maid, sh kogukonnale olulisi metsamaid, müüma hakkavad.</i>

			<i>Kogukonnale oluliste metsaalade erinevaid kasutuseesmärke – metsamaa, roheala, puhverala, rekreatsiooniala – on täna võimalik saavutada riigi ja KOVi koostöös.“</i>
5		Üldine märkus: Muudatuste tegemise käigus tuleks kaaluda mehhanismide lisamist õigusaktidesse, mis aitaksid igakülgset tagada riigi poolt majandatava metsa majanduslikult otstarbeka majandamise võimalikkuse .	Võtame teadmiseks. Eelnõuga ei tehta takistusi metsa majandamisele. RMK on riigi tulundusasutus, kellel on täita metsaomanikule seaduste ja nende alusel antud õigusaktidega pandud kohustusi ning teostada metsa majandamisest tulenevaid metsaomaniku õigusi. Samas kuulub RMK tegevusalade hulka mh ka riigimetsale pandud avalike funktsioonide täitmine. Kindlasti on väga oluline säilitada tasakaal, et riigi majandatavat metsa oleks võimalik ka tulevikus majandada.
6	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi	
7	Haridus- ja Teadusministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi	
8	Kaitseministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi	
9	Eesti Planeerijate Ühing	Eesti Planeerijate ühing tervitab Keskkonnaministeeriumi poolset ettepanekut Planeerimiseseaduse ja metsaseaduse muutmiseks, mille abi saab kohalik omavalitsus määrata üldplaneeringuga kogukonnale olulise metsaala, kus riigimetsa majandaja peab metsamajandamise tööde planeerimisse kaasama kohaliku kogukonna või elanikud;“	Teadmiseks võetud.
10	Maaeluministeerium	Kooskõlastamiseks esitatud eelnõu seletuskirjas ei ole otseselt välja toodud, mis on seaduse rakendamise tulenev mõju regionaalarengule ja majandusele või et sellist mõju ei esine. Teeme eeltoodust ettepaneku eelnõu seletuskirja mõjude osa täiendada ja HÖNTE-ga kooskõlla viia.	Arvestatud. Täiendatud seletuskirja. Märgime seletuskirjas, et regionaalarengule mõju puudub. Majandusmõju osa täiendatud seletuskirja lk-del 7 ja 8 punktis 27 toodud arvutustega.
11		Eelnõu § 1 punktist 1 ja §-st 2 tulenevalt peab sellise asustusüksuse lähedal asuva kogukonnale olulise metsaala, kus riigimetsa majandaja peab metsamajandamise tööde planeerimisse kaasama kohaliku kogukonna või elanikud, määrama üldplaneeringuga. Seetõttu võiks eelnõu seletuskiri sisaldada ka selgitusi selliste metsaalade üldplaneeringuga määramise kohustuse ajalise rakendumise kohta. See aitaks ühtlasi paremini seaduse rakendamisest tulenevate mõjude reaalselt avaldumist ette näha.	Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2.
12		Riigikogu menetluses on aga planeerimiseseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (378 SE), millega nimetatud tähtaega pikendatakse 2023. aasta 1. juulini. Nii ühinenud kui ka mitmed teised kohaliku omavalitsuse üksused, keda meie teada on kokku üle 60, on koostamas uut üldplaneeringut ja viis kohaliku omavalitsuse üksust on jõudnud selle ka kehtestada. See tähendab kokkuvõtvalt, et üldplaneeringutes kogukonnale	Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2.

		oluliste metsaalade määramine on hetkel ja jääb eeldatavalt veel mitmeteks aastateks erinevates kohaliku omavalitsuse üksustes erinevatesse ajalistesse etappidesse. Seetõttu tuleks eelnõu seletuskirjas muu hulgas analüüsida ka eelnõu § 1 punktis 1 ja §-s 2 sätestatud kohustuse reaalsel ajalisel rakendumist.	
13	MTÜ Rannamänniku Kaitseks	KAH ala peab seaduses olema selgelt defineeritud. Hea näitena on siin enne 2007. aastat kehtinud kaitsemetsa definitsioon. Soovitame Eesti õigusruumis sisustamata KAH alade asemel lähtuda olemasolevast ja heal tasemel läbi töötatud üleriikliku ja kohalike omavalitsuste rohevõrgustiku planeeringutest ning nende juhtfunktsioonidest.	Mittearvestatud. Hetkel ei näe vajadust selliste alade seaduses defineerimise järele. Ka kehtiva planeerimisseaduse järgi lahendab KOV ÜP raames muuhulgas järgmisi ülesandeid – supelranna ala määramine, rohealade määramine, miljööväärtuslike alade määramine, riigikaitsele otstarbega maa-alade määramine vms. Need on täpsemalt määratlemata mõisted. Kuna kohalik omavalitsusüksus teab ja tunneb kohalikku elu ja olustikku kõige paremini (nn lähimuse põhimõte), siis on ilmne, et ta oskab neid alasid kõige paremini määrata.
14		Puhke- ja keskkonnakaitseks olulised alad rohevõrgustikus peavad omandivormist ja administratiivsest staatusest sõltumatult olema ülekaaluka avaliku huvi tõttu majandatud püsimeetsadena enne 2007. aastat kehtinud Metsaseaduse redaktsioonis tuleneva kaitsemetsade ja nende majandamise juhistest lähtuvalt.	Selgitame, et puhke- ja virgestusalad, samuti rohevõrgustiku alal kitsendused määrab KOV tulenevalt PlanSist ja sõltumata omandivormist. Erandiks on MSi § 23 ¹ , kus planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohtu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus kokkuleppel maaomanikuga planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ning lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele. Kogukonnale olulised alad võivad olla ka osa rohevõrgustikust. Metsamajandamiskava koostamise ja kooskõlastamise kohustus ei laiene rohevõrgustiku alale. Samuti võivad kogukonnale olulised alad olla väljaspool rohevõrgustikku. Vastavalt MSi § 43 lõikele 1 majandab riigimetsa riigivara valitseja määratud isik või riigiasutus (edaspidi riigimetsa majandaja). Seega vastutab riigimetsa majandaja ka metsa hea seisundi tagamise eest. Seetõttu on parim lahendus, kui kohalik kogukond saab esitada põhjendatud ettepanekuid ning koostöös kohaliku omavalitsuse ja riigimetsa majandajaga saavutatakse osapooli rahuldav tulemus. Valikraiet (püsimeetsandust) või uuendusraietest turberaie saab eelistada metsades, kus on olemas peapuuliigi elujõuline järelkasv või võimaldavad selle tekke looduslikud tingimused. Valikraiet (püsimeetsandust) või turberaie ei planeerita juhul, kui puistu liigiline koosseis või sanitaarne seisund seda ei võimalda.
15		Omavalitsusel peab olema võimalus raieid üldse välistada või panna piiranguid raieliikide osas, näiteks majandamine ainult valikraidega.	Mittearvestatud.

		<p>Eelnevaga seoses tuleks täiendada lõiku “Teise muudatuse kohaselt koostab riigimetsa majandaja nende alade kohta kohalikku kogukonda ja elanikke kaasates metsamajandamiskava, mis kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega” nii</p> <p>“Teise muudatuse kohaselt koostab riigimetsa majandaja nende alade kohta, mida ei ole üldplaneeringus raietest välistatud, kohalikku kogukonda ja elanikke kaasates metsamajandamiskava, mis lähtub üldplaneeringus seatud metsamajandamise viisidest, mis kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega.”</p>	<p>Selgitame, et eelnõu kohaselt tuleb metsamajandamiskava kooskõlastada kohaliku omavalitsusega. Seega kui omavalitsus soovib teha ettepanekuid raiete kohta, peab ka ettepanek olema põhjendatud ja asjakohane ning realiseeritav.</p> <p>Ettepanek lõigu täiendamiseks on arusaamatu. Mida on silmas peetud sõnastuse „mida ei ole üldplaneeringus raietest välistatud“ all? Ja milliseid „üldplaneeringus seatud metsamajandamise viise“ peetakse silmas?</p> <p>Selgitame, et kui üldplaneeringuga on juba seatud rohevõrgustiku alale kitsendusi, siis tuleb need võtta arvesse ka metsamajandamiskava koostades.</p> <p>Vastavalt MSi §-le 43 korraldab riigimetsa majandamist riigimetsa valitseja. Seega vastutab riigimetsa majandaja ka metsa hea seisundi tagamise eest. Seetõttu on parim lahendus, kui kohalik kogukond saab esitada põhjendatud ettepanekuid ning koostöös kohaliku omavalitsuse ja riigimetsa majandajaga saavutatakse osapooli rahuldav tulemus.</p>
16		<p>KAH alade alla minevate metsade, raiepiirangute ja -viiside määramise osas peaksid otsustama ja kaasa rääkima ainult omavalitsus ja kogukond (üksikisikud, kohalikud MTÜ-d jne).</p> <p>RMK ei peaks ärihuvi konflikti tõttu olema KAH alade määramisse, raiepiirangute ja -viiside arutellu üldse kaasatud.</p>	<p>Selgitame, et need alad on metsamaad, kus maa valdajal (antud juhul RMK) on MSi § 43 lõikest 7 lähtuvalt kõik metsa majandamisest tulenevad metsaomaniku õigused ning ta peab täitma kõiki metsaomanikule seaduse ja selle alusel antud õigusaktiga pandud kohustusi.</p> <p>Oleme nõus, et RMK ei peaks määrama kohalikule kogukonnale olulisi alasid, mistõttu seadusemuudatus algatatud ongi. Siiski, tulenevalt ekspertteadmistest ja oma kogemustest saab RMK raiepiirangute ja -viiside väljatöötamisel lähtuda sellest, kuidas tagada järjepidev ala majandamine.</p> <p>Kaasarääkimise võimalus on ka täna MSi tasandil kogukonnale ja elanikele olemas (MSi § 43 lg 9).</p>
17		<p>Omavalitsused vajavad rahalist tuge, et luua endale metsaalane kompetents, sest muidu võib omavalitsusel olla raske nii RMK, erametsaomanike, kogukonnaga jne kaasa rääkida metsamajandamise viiside jt metsaga seotud teemadel.</p>	<p>Oleme nõus, et metsanduslase kompetentsi parandamine aitab kindlasti kaasa paremate otsuste vastuvõtmisele.</p>
18	Eesti Metsa Abiks	<p>Juhime tähelepanu tõsiasjale, et kõrgendatud avaliku huviga metsaalade määramine üldplaneeringu protsessi kaudu ei pruugi tagada kohalike elanike reaalselt kaasatust. EMA-le on teada mitmeid juhtumeid, kus kohalikud elanikud väidavad, et nende sisendiga pole üldplaneeringu koostamise protsessis korrektselt arvestatud ning sisend on üldplaneeringust välja jäänud. Kui KOV-i poolne kaasamine kohalike elanike ootusi ei rahulda, siis takerdub seadus ka pärast muutmist samale probleemile, mis on selle toimimist varasemalt takistanud</p>	<p>Selgitame, et PlanSi § 9 sätestab avalikkuse kaasamise ja teavitamise põhimõte.</p> <p>Lõike 1 kohaselt on planeerimismenetlus avalik. Planeerimistegevuse korraldaja peab avalikkust planeerimismenetlusest arusaadavalt teavitama, menetlusse piisavalt kaasama ning korraldama planeeringu koostamise käigus</p>

		<p>Kuna seletuskirja järgi on probleeme tekitanud reeglite puudumine selles osas, kuidas hinnata inimeste ettepanekuid metsaalade arvamiseks n-ö kõrgendatud avaliku huviga alade hulka, siis tekivad need probleemid kardetavasti ka omavalitsusüksuse tasandil, juhul kui puuduvad täpsed juhised ja selgitused, mille alusel sellised alad üldplaneeringus KAH-aladeks määratakse.</p>	<p>planeeringu tutvustamiseks avalikke väljapanekuid ja avalikke arutelusid.</p> <p>Lõike 2 kohaselt on igapäev õigus osaleda planeerimismenetluses ja selle ajal avaldada arvamust planeeringu kohta.</p> <p>Kaasamine ei tähenda automaatselt ettepanekute arvestamist. Erinevate huvirühmade osalemine otsuste tegemisel annab võimaluse teada saada, keda ja kuidas mingi otsus mõjutab. See võimaldab langetada läbikaalutud ning paremini sihistatud ja mõjusamaid otsuseid, ennetada probleeme elluviimisel ja teadvustada valikuid.</p> <p>Kohalikul tasandil lahendatakse ka muid olulisi küsimusi ning see pole ainuke asi, mida elanikud peavad kokku leppima. Täna peab RMK riigimetsa, mis asub asulate lähedal või mida inimesed aktiivselt kasutavad, suure avaliku huviga metsaalaks. Kui KOV leiab, et kogukonnale on oluline mõni muu ala, siis sellest peabki lähtuma. Üldplaneeringute ülesannete lahendamisel on KOVil otsustuspädevus, st kohalik omavalitsus otsustab, lähtudes üksuse ruumilistest suundumustest ja vajadustest, millised ülesanded vajavad lahendamist ja millised mitte (PlanSi § 75 lg 2). Tuleb silmas pidada ka seda, et üldplaneeringuga kogukonnale olulise metsaala määramine ei ole tingimata kohustuslik, kui kohalik omavalitsus seda vajadust ei näe.</p> <p>Lisaks sätestab PlanSi § 10 huvide tasakaalustamise ja lõimimise põhimõtte. Ka Riigikohus on öelnud, et kui KOV korraldab ise planeeringu koostamist, võib erinevate huvide tasakaalustatud arvesse võtmise võimalus olla tõhusam kui juhul, kui planeeringu tellijaks on kasumlikkusest huvitatud isik (RK 3-3-1-12-07). Lisaks peab KOV planeerimisdiskretsiooni teostades kaitsma avalikke huve mõistlikul viisil, samas tuleb tal piisavalt põhjendada, miks menetlusosalise esitatud argumente või tõendeid pole aktsepteeritud või piisavaks peetud (RK 3-3-1-37-04).</p> <p>Eelnõu on täiendatud ning lisatud ka metsaalade määramine põhjendatud juhul planeeringut koostamata, mis viiakse läbi avatud menetlusena haldusmenetluse seaduses sätestatud põhimõtete kohaselt.</p>
19		<p>Probleeme tekitab ka asjaolu, et üldplaneering on peale lõplikku kinnitamist pikaks ajaks nõ suletud dokument, kuhu avaneb lisisisendi andmise võimalus</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2.</p>

		<p>alles uue üldplaneeringu koostamise protsessi käigus. Enamasti koostatakse Eestis üldplaneeringuid u 10 aastaste vahede tagant.</p> <p>See omakorda tähendab, et kui sisendi esitamine on protsessist mingil põhjusel välja jäänud, siis ei ole antud sisendit võimalik üldplaneeringu valmimise järel enam esitada. Seda isegi juhul, kui üldplaneeringust välja jäänud sisend vastab kohalike elanike ootustele ja üldplaneeringule seatavatele nõuetele.</p>	
20		<p>Seega tuleb seadust täpsustada selles osas, kuidas omavalitsus tagab inimeste korrektse kaasamise ning milliste tingimuste alusel määratakse mingid metsaalad kõrgendatud avaliku huviga aladeks.</p> <p>Kas piisab sellest, kui inimesed nendest metsadest üldplaneeringu koostamise käigus teada annavad? Kuidas on tagatud, et KOV-i poolne kohalike elanike kaasamine on korrektne ja vastab kohalike kogukondade ootustele? Kuidas tagatakse see, et info üldplaneeringu muutmisest ja sinna sisendi andmisest jõuab kõigi oluliste asjaosalisteni õigel ajal? Mis saab siis, kui üldplaneering on koostatud enne praegust seadusemuudatust ning uut üldplaneeringut pole plaanis niipea koostada?</p> <p>Lisaks tuleks luua mingi kontrollmehhanism, mis annaks kohalikele elanikele võimaluse teavitada sõltumatut kontrollorganit sellest, kui võrd nende sisendiga omavalitsusüksuse tasandil arvestatakse. Vajadusel tuleks KOV-idele teha ettekirjutused kohalike elanike paremaks kaasamiseks, nii et inimeste sisend ka üldplaneeringusse jõuaks, aidates kohalikele oluliste metsaalade tuvastamise ning metsamajanduslike piirangute kaudu kõrgendatud avaliku huviga metsaalasid elanike ootusi arvestavalt hoida</p>	<p>Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2.</p> <p>Selgitame, et uue sõnastuse kohaselt määrab kogukonnale olulised alad KOVi volikogu üldplaneeringuga või põhjendatud juhul planeeringut koostamata omavalitsuse üksuse ruumilistest suundumustest ja vajadustest. Metsaalade määramine planeeringut koostamata viiakse läbi avatud menetlusena.</p> <p>Kui KOV on otsustanud metsaalad määrata planeeringut koostamata, siis tuleb seda teha avatud menetlusena. Haldusmenetluse seaduse kolmanda peatüki §-d 46–50 käsitlevad avatud menetluse läbiviimist. Avatud menetlus tagaks (sarnaselt planeerimismenetlusega) huvitatud isikutele võimaluse esitada metsaala määramise kohta ettepanekuid, vastuväiteid jne.</p> <p>Lisaks selgitame PlanSi § 9 avalikkuse kaasamise ja teavitamise põhimõtteid (vt ka punkti 15 selgitust). Esimeseks võimaluseks on ise järjepidevalt jälgida näiteks omavalitsuse veebilehte jm avalikke kanaleid, et saada infot selle kohta, et millises etapis üldplaneeringu koostamisega ollakse. Teiseks võimaluseks on omavalitsusele teatada, et soovite koostamisel osaleda. Sellise kaasamisaotluse esitamise järel annab omavalitsus ise omanikule teada, kuhu ollakse jõutud.</p> <p>Info ja kommunikatsiooni mõttes ja ka asjakohaste materjalide avaldamiseks on Rahandusministeeriumil valdkondlik portaal planeerimine.ee, kus on ka eraldi üldplaneeringute osa. Kohalik omavalitsus kui tegevuse korraldaja peab avalikkust planeerimismenetlusest arusaadavalt teavitama, menetlusele piisavalt kaasama ning korraldama planeeringu koostamise käigus planeeringu tutvustamiseks avalikke väljapanekuid ja avalikke arutelusid.</p> <p>PlanSi § 93 lõike 2 järgi võib üldplaneeringut muuta, koostades planeeringuala osa hõlmava planeeringu või teemaplaneeringu, lähtudes PlanSis üldplaneeringu koostamisele ette nähtud nõuetest. Menetluskemid leiab: Menetluse skeemid - Planeerimine.ee</p>

			<p>Kontrollmehhanismi loomiseks puudub vajadus, sest PlanSi kohaselt üldplaneeringu koostamise vältel avalikustatakse see koos olulisemate lisade, eelkõige uuringute, kooskõlastuste, arvamuste ja muu ajakohase teabega üldplaneeringu koostamise korraldaja veebilehel. Seega saab iga inimene veenduda oma ettepanekute staatuses.</p> <p>PlanSi § 82 lõike 1 kohaselt planeeringu koostamise korraldaja korraldab üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku väljapaneku. Avalik väljapanek korraldatakse vähemalt planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksuse keskkuses ja valla suuremate asulate keskkuses. Linnaosadega linnades korraldatakse avalik väljapanek linnaosa keskkuses. Lõike 3 järgi kestab üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek vähemalt 30 päeva.</p>
21		<p>Juhime taas tähelepanu, et kohalik omavalitsus ei pruugi alati esindada kogu kohaliku kogukonna huve, seetõttu ei saa kohaliku omavalitsuse otsuseid võrdsustada kohalike elanike soovidega. Vajalik oleks ka mingisuguse kontrollmehhanismi loomine, mis aitaks tagada KOV-i otsuste ühtsust kohalike elanike ootustega.</p>	<p>Selgitame, et planeerimismenetluses sisalduv avalikkuse põhimõte kannab endas olulist põhimõtet, et igaühel on võimalik kaasa rääkida ning esitada arvamusi teda ümbritseva ruumi kujundamiseks.</p> <p>Avalikkuse nõue on suunatud planeerimistegevuse korraldajale, kes peab tagama, et avalikkus oleks piisavalt kaasatud ja täidetud oleksid teabe avalikustamise nõuded. Ka Riigikohus oma otsuses (3-3-1-16-08) rõhutanud, et kaasamine peab olema tõhus. Seetõttu pole põhjust eeldada, et kogukonnale oluliste alade määramise info puudutatud isikuteni ei jõua.</p>
22		<p>Lisaks tekitab küsimusi sõnastus, mille järgi konkreetsest asukohast tulenevad väärtused säiliks ja majandusvõtted tagaksid metsa jätkusuutlikkuse metsa uuenemise kaudu. Mida mõeldakse antud juhul “metsa uuenemise” all?</p> <p>Kuna seadusemuudatuse eesmärk peaks olema kohalike elanike ootuste arvestamine avalike kasutusega rohealade hoidmisel, siis ei saa ka kohalike elanike ootusi oma elukeskkonnale võrrelda puidutööstusliku vaatega jätkusuutlikust metsast kui metsast, mida uuendatakse lage- ja/või turberaietega, istutades asemele ühe või kahe peamise puuliigiga ühevanuseliseks kasvavaid puistuid.</p> <p>Seepärast teeme ettepaneku parandada lausestust järgnevalt: <i>Sealjuures esindab oma pädevuse järgi kohalik omavalitsus ka kohaliku kogukonna ja elanike huve, et konkreetsest asukohast tulenevad väärtused säiliks ja metsade majandamine nende säilimist ei ohustaks.</i> See parandus aitab tagada seadusemuudatuse peamise eesmärgi täitmise ehk kohalikele elanikele oma kodumetsade majandamise planeerimises kaasa rääkimise võimaluse andmise</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Täiendame seletuskirja sellega, mida antud juhul metsa uuenemise all on mõeldud.</p> <p>Samas täpsustame, et eelnõu eesmärk on anda kohalikele kogukonnale võimalus kaasa rääkida just nende jaoks oluliste metsaalade määramisel ja kaasata neid ka metsamajandamiskava koostamisse.</p> <p>Selgitame, et need alad on metsamaad, kus maa valdajal on MSi § 43 lg 7 kohaselt kõik metsa majandamisest tulenevad metsaomaniku õigused ning ta peab täitma kõiki metsaomanikule seaduse ja selle alusel antud õigusaktiga pandud kohustusi. Ehk metsa majandades peab kasutama selliseid võtteid, et oleks tagatud ka metsa uuenemine.</p>

			<p>Kui kasvukohatüübi järgi on võimalik istutada rohkem kui kaks liiki, siis seda võimalust tuleks kindlasti kasutada, kui selline ettepanek tehakse.</p> <p>Juhime tähelepanu, et sellistes kohtades, kus inimesed tihti käivad, peab olema mets heas tervislikus seisus. Lõpuni ei ole võimalik säilitada ühtegi puud, eriti kohas, kus metsa mitmekülgset kasutatakse.</p>
23		<p>Juhime tähelepanu, et metsamajanduskava üldise põhimõtte kirjeldus on iseendaga vastuolus.</p> <p>Algul kirjutatakse, et metsaalsid käsitletakse ühe tervikuna, millel välja raiatud või välja langenud puud asendatakse või asenduvad looduslikult kasvukohale omaste puuliikidega, mille tulemusel kujuneb erivanuseliste ja eriliigiliste puistute olem suuremal metsaalal. Paari lause järel selgitatakse aga, et metsa uuendamisel eelistatakse võimalikult maksimaalselt uuendusraietest turberaiete tegemist, v.a juhul, kui seda ei võimalda puistu liigiline koosseis, kasvukohatüüp või sanitaarne seisund.</p> <p>Nagu me kohaliku kogukonna ja RMK vahelisest suhtlusest teame, siis on tavapärane, et puistu liigiline koosseis, kasvukohatüüp või sanitaarne seisund tuuakse uuendusraiete, mille alla käivad nii lage- kui turberaiet, põhjenduseks, kuigi kohalikud elanikud pole nende põhjendustega sageli nõus ning leiavad, et need on meelevaldsed, täites eeskätt eesmärgi metsade maha raumise õigustamiseks.</p> <p>Faktiks jääb, et nii lage- kui turberaiet on uuendusraiet, mida tehakse eeskätt tööstuse varundamise ja puidutulu saamise eesmärgil. Algselt kirjeldatud "metsaalade terviklik käsitlemine" viitab aga pigemini maastike puutumatusena hoidmisena või siis nende majandamisele valikuliste väljaraietega teostatava püsimeetsanduse läbi. Säilikpuude paiknemise, raie aja jms võimalusi on kohalikele kogukondadele juba varemgi pakutud. Peamised probleemid ei seisne mitte raiete teostamise ajas ja selles, missugused säilikpuud langile jäetakse, vaid selles, et kohaliku kogukonna metsasid otsustatakse majandada uuendusraietega.</p> <p>Leiame, et hetkel on metsamajandamiskava koostamise kirjeldusest puudu see osa, mis käsitleb, missuguste põhjenduste alusel on RMK nõus kõrgendatud avaliku huviga aladel uuendusraietest loobuma ning asendada need kogukonna väärtustega arvestava püsimeetsandusega.</p>	<p>Selgitame, et metsamajanduskava üldise põhimõtte kirjeldus ei ole iseendaga vastuolus.</p> <p>Metsaalade terviklik käsitlemine ei viita maastike puutumatusena hoidmisele või siis nende majandamisele valikuliste väljaraietega püsimeetsanduse kaudu.</p> <p>Metsaalade tervikliku käsitlemise all oleme pidanud silmas seda, et neid, asustusüksuse lähedal olevaid metsaalsid käsitletakse tervikuna – majandamisel vaadatakse tervikpilti. Vajalikud tööd tehakse järjekorras. Tööde järjekorda hinnates jälgitakse metsa tervislikku seisundit, uut raiet enne kõrvale ei tehta, kui ala on uuenenud. Eelistatakse maksimaalselt turberaiet jne. Raiet riigimetsas, sealhulgas ka kogukonnale olulistel metsaaladel, planeeritakse ikka ja ainult eesmärgiga, et ka meist järeltulevatele põlvetele oleks tagatud elujõulised ja erivanuselised metsad.</p> <p>Metsaseadus lubab täna metsi majandada püsimeetsana. Kuid metsa kasvatamise võtted on erinevad ja need olenevad kohapealsetest looduslikest tingimustest. Püsimeetsamajandust päsib Eestis enamasti metsade liigiline koosseis ja metsamuldade viljakus. Uue metsa kasvatamine vana metsa varjus ei ole igal pool võimalik. Püsimeetsanduse teemat on käsitlenud Maaülikooli teadlased http://vana.loodusajakiri.ee/eesti_mets/artikkel40_5.html. Oleme veendumusel, et kogukonna väärtustega saab arvestada ka muid majandusvõtteid kasutades.</p> <p>Metsade uuendamine on metsaseadusest tulenev metsaomaniku kohustus. Kui looduslikud tingimused seda võimaldavad, siis saab metsaomanik püsimeetsanduse võtteid kasutada. Selle põhjenduse alusel saab ka riigimetsa majandaja uuendusraietest loobuda.</p> <p>Tööde planeerimisel sobitatakse raiealad kohaliku keskkonda: pööratakse tähelepanu lankide kujule, nende paiknemisele maastikul ning kõikidele tingimustele (näiteks valgusele, toitainetele), mis on vajalikud uute puude kasvatamiseks. Valikraiet (püsimeetsandust) või uuendusraietest turberaiet eelistatakse metsades, kus on olemas peapuuliigi elujõuline</p>

			järeikasv või võimaldavad selle tekke looduslikud tingimused. Valikraiet (püsimetsandust) või turberaie ei planeerita juhul, kui puistu liigiline koosseis või sanitaarne seisund seda ei võimalda.
24		<p>Kui riik soovib lahendada kõrgendatud avaliku huviga alade probleemi sisulisel, inimeste vajaduste ja ootustega arvestaval tasandil, siis tuleb panna RMK-le kohustus arvestada kindlaks määratud põhjenduste alusel (ntks kui konkreetset metsad täidavad kaitse-, virgestus- vms -metsade rolli) kohalike elanike sisendiga uuendusraiate ära jätmise osas. Vastasel juhul ei taga seadus kohalike elanike sisendiga arvestamist ning inimestele oluliste metsaalade kaitset neile piisaval ja vastuvõetaval viisil.</p>	<p>Vt ka punkti 20 selgitust.</p> <p>Juhime tähelepanu, et eelnõu peaks tagama metsamajandamiskavas olevate tegevustega seotud võimalike erimeelsuste ning avalikku huvi arvestava tasakaalustatud lahendamise. Kohalike elanike huvi tagatakse nende endi volikogusse valitud rahvaesindajate kaudu.</p> <p>Kogukondadega kokku lepitud ja kinnitatud kavade alusel plaanib RMK sellistes metsades lähema kümne aasta jooksul teha uuendusraieid 58 alal kogupindalaga 764 ha (neist 318 ha lageraieid). Võrrelduna tavapärasel majandusmetsas tehtavate raietega, on selgelt nähtav trend igal võimalikul juhul kogukonnale tähtsates metsades rakendada peale lageraie muid raieviise. Samas peame oluliseks märkida, et metsaseadus ei keela ka lageraie nimetuse kasutamise korral teha metsa väikeseid häile või raiuda puid hajali. Töid tehakse sellistes metsades nii, nagu need metsamajandamiskavades kokku lepitud.</p> <p>Kogukonnale tähtsates metsades tuleb keskenduda sellele, milline näeb raiutud ala pärast raietegevust välja, kas seal on võimalik uusi puid kasvatada ja kuidas on raiutav ala olemasolevasse maastikupilti sobitatud.</p> <p>Kõigi nende tingimuste vahel on vaja leida kompromiss, siis on metsa majandamine jätkusuutlik. Raieviisi nimetus ei ole sellisel juhul esmatähtis.</p>
25		<p>Käesolevate seadusemuudatuste peamised ohukohad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RMK ei arvesta kõrgendatud avaliku huviga alade majandamiskavasid koostades kohalike elanike seisukohtadega uuendusraiate (lage- ja turberaieid) ära jätmise ning inimestele olulistele metsadele suurema puutumatus tagamise osas. • Inimestele olulised alad, mis mingil põhjusel KAH-aladena kirja ei saa, jäävad igasuguse seadusandliku kaitseta RMK metsamajandusliku tegevuse eest. • Hetkel pole kuidagi tagatud üldplaneeringuprotsessi piisav paindlikkus ja kaasavus, andmaks kindlust selle kohta, et inimestele olulised alad ka õigeaegselt üldplaneeringus ära märkimisele jõuavad. Samuti tekib küsimus, mis saab nendest üldplaneeringutest, mis on valminud enne käesolevat seadusemuudatust ning kuhu seetõttu ka vastavat sisendit pole saadud anda. <p>Leiame, et kui Keskkonnaministeerium ei likvideeri kehtivatest seadustest ega nende parandamiseks loodud seadusemuudatustest loetletud puudusi ega tekita vajalike kontrollmehhanisme ning kaasamisvõimalusi, siis ei suudeta täita ka</p>	<p>Võtame teadmiseks ja anname järgmised selgitused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oleme seisukohal, et RMK peab rakendama KAH aladel metsa majandamiseks võtteid, mis tagavad alal samaväärse metsa kasvamise ka tulevikus; 2) eelnõu sõnastust on muudetud, vt punkti 2 selgitusi; 3) eelnõu sõnastust on muudetud, vt punkti 2 selgitusi.

		seaduse algset eesmärki ehk tagada kohalike elanike kodanikuühiskonna ootustele vastavat kaasamist asustusüksuse lähedaste metsade majandamise planeerimisse	
26	Eesti Erametsaliit	<p>Eelnõu sellisel kujul rakendamine võib kaasa tuua olulise ulatusega piiranguid riigimetsade majandamisele. Nimelt täiendatakse eelnõu kohaselt planeerimisseadust sõnastuses, millega määratakse üldplaneeringuga asustusüksuse lähedal asuva kogukonnale oluline metsaala, mille majandamise suhtes kehtib eriregulatsioon.</p> <p>Asustusüksus on Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 6 kohaselt asula ja asum. Vabariigi Valituse määruse nr. 335 Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmeejoonte määramise alused ja kord § 2 lg. 3 kohaselt on asulaks ka küla. Seega võib asustusüksuseks olla ka vaid mõnest majapidamisest koosnev küla, rääkimata suurematest asumitest. Arvestades, et defineerimata on mõiste „lähedal” on teoreetiliselt võimalik üldplaneeringuga kogukonnale olulise metsa-alana määratleda ulatuslikke metsamassiive ka pelgalt mõne hoone läheduses. Juhime tähelepanu, et suurema õigusselguse nimel võiks kaaluda mõiste „lähedal“ täpsustamist/defineerimist</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Eelnõu sõnastust on muudetud, vt punkti 2 selgitusi.</p> <p>KOV lähtub PlanSist tulenevalt selliste alade määramisel üksuse ruumilistest suundumustest ja vajadustest.</p> <p>Üldplaneeringute ülesannete lahendamisel on KOVil otsustuspädevus, st kohalik omavalitsus otsustab enda vajadustest ja eesmärkidest lähtudes, millised ülesanded vajavad lahendamist ja millised mitte (PlanSi § 75 lg 2).</p> <p>Seega ei ole üldplaneeringuga kogukonnale olulise metsaala määramine ka alati kohustuslik. Seega ei ole oluline mõiste „lähedal“ defineerimine.</p> <p>Üldiselt on juba teada, millised alad on inimestele olulised. Sest juba täna on riigimetsa majandaja öelnud, et kohalikud kogukonnad või elanikud saavad teha RMKle ettepanekuid metsaalade arvamiseks suure avaliku huviga alade hulka, kui nad kasutavad neid metsaalasid igapäevaste tegemiste ja vajaduste jaoks.</p> <p>Kogu riigimetsast on tänaseks läbi arutatud ja kinnitatud omavalitsustega kogukonnale oluliste metsadena 347 riigimetsa osa kogupindalaga 36 000 hektarit.</p> <p>Juhime ka tähelepanu, et hetkel kehtiva Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 6 lõike 2 kohaselt on asustusüksused asulad, milleks on linnad, külad, alevikud ja alevid.</p> <p>Teie viidatud Vabariigi Valituse määruse § 2 lõike 3 kohaselt on küla hajaasustusega asula või üldjuhul vähem kui 300 alalise elanikuga tiheasustusega asula.</p>
27		<p>Lisaks märgime, et majandusmetsa kasutusest välja arvamise korral peaksid majanduslikud arvestused olema tehtud õigetel ja õiglastel alustel ehk arvesse tuleb võtta kogu metsa majandamise ja puidutööstuse väärtusahelat. Asjakohased arvestused peavad eelnõu seletuskirjas adekvaatselt kajastuma, sest riigi tulud eeldatavasti vähenevad. Kindlasti vajab lahendamist ka majandamata metsade hooldamise kulude jaotus (üraskikahjustused, tulekahjude tõenäosuse kasvu tõus jne.). Hetkel on seletuskirjas kõigest tõdetud, et algselt planeeritav tulu võib riigimetsa majandamisel jääda väiksemaks. Soovitame seletuskirja täiendada majanduslike mõjude ulatuslikuma analüüsiga</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Täiendatud seletuskirja mõjude osa järgmiselt:</p> <p>„SA Erametsakeskuse tellitud OÜ Finantsmaailma uuringu kohaselt¹ oli 2019. aastal metsandussektorilt otseseid ja kaudseid maksulaekumisi 1,07 miljardi euro eest, mis moodustas 11,5% maksutuludest, ning ühe m3 puidu raiest laekus maksutulu 95 eurot. Kokku küünib metsamajanduse, puittoodete ning paberi ja paberitoodete lisandväärtus 2019. aastal hinnanguliselt 2,78</p>

¹ <https://www.eramets.ee/metsandusuudised/metsanduse-majandusmoju-2019-aastal-andis-metsandussektor-ule-10-protsendi-riigi-maksutuludest/>.

			<p><i>miljardi euron. Eesti sama aasta SKPst on see ligikaudu 9,9% ja kogu Eestis toodetud lisandväärtusest 11,4%. Arvestades sama aasta raiemahtu, on ühe tihumeetri raiega kaasnevaks otseseks lisandväärtuseks 84,5 eurot ja kogu lisandväärtuseks 246 eurot.</i></p> <p><i>Majandusliku mõju hindamisel on lähtunud RMK kõrgendatud avaliku huviga alade (edaspidi KAH alade) pindalast. Kokku on RMK praegu KAH aladena määratud 36 500 ha riigimetsamaad, millest rangelt kaitstavat metsa on 10 809 ha.</i></p> <p><i>„Eesti metsanduse arengukavas aastani 2020“ toodud analüüsi kohaselt viib 1 hektari metsa range kaitse puidukasutusest välja 4,58 tihumeetrit aastas. Sellele tuginedes saab prognoosida, et KAH aladele majandamise eritingimuste seadmine (piirangute kehtestamine) võib viia võrreldes tänasega puidukasutusest välja (36 500-10809) * 4,58 = ca 117 000 tihumeetrit aastas.</i></p> <p><i>Ühe tihumeetri puidu raiest laekus 2019. a maksutulu 95 eurot. Seega kogukonnale oluliste metsade majandamisele lisapiirangute seadmise korral võib prognoosida riigikassasse arvestuslikult laekumata summaks kuni 11 miljonit eurot aastas.</i></p> <p><i>Ühe tihumeetri raiega kaasnevaks otseseks lisandväärtuseks on uuringu kohaselt 84,5 eurot, seega väheneks otsene lisandväärtus ligi 10 miljonit eurot ja kogu lisandväärtus 28,3 miljonit eurot aastas.“</i></p>
28		<p>Teeme ettepaneku muuta metsaseaduse § 40 lõiget 11 ja sõnastada see järgmises redaktsioonis:</p> <p>(11) Metsakaitseeksporti tellimise ja tegemise korra ning metsa mitmekülgse kasutamise tingimused kehtestab valdkonna eest vastutav minister metsa majandamise eeskirjaga</p> <p>Leiame, et metsade mitmekesine kasutamine on praeguses metsaseaduses liiga kitsalt käsitletud. Olemasoleva seaduse § 40 lg. 11 kohaselt on keskkonnaministrile antud volitus metsa majandamise eeskirjaga seada metsakaitseks eesmärkidel piiranguid vaigutamisele ja mahlalaskmisele. Metsade mitmekesine majandamine (varasemalt tähistatud ka terminiga kõrvalkasutus) on aga laiem, hõlmates palju muidki tegevusi (näiteks kasetohu varumine, rekreatsioon jm). Teisalt on oluline, et erinevate kasutusviiside intensiivsusega ei kahjustataks metsaökosüsteeme. Selleks peab olema võimalus vajadusel tegevusi piirata ja seada tingimusi. Seda juhul, kui see on oluline</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Selle eelnõuga me seda sätet ei reguleeri.</p> <p>Siiski tegeleme nende küsimuste edasise lahendamisega.</p>

		metsakaitselistel kaalutlustel, kuna tegevuse intensiivsus võib ohustada metsade tervislikku seisundit. Kehtiv volitus seda ei võimalda, kuna piirub vaid kahe võimaliku metsa kasutusviisiga.	
29		<p>Teeme ettepaneku täiendada käesolevat eelnõu järgmiselt: § 3. Kinnisasja avalikes huvides omandamise seadus</p> <p>Kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse § 39 täiendatakse lõikega 21 järgmises sõnastuses: enne sundvalduse seadmise menetluse algatamist on sundvalduse seadja kohustatud omanikule pakkuma võimalust piiratud asjaõiguse seadmiseks. Sundvalduse seadmise menetlust saab alustada, kui sundvalduse seadja ja omanik ei ole saavutanud isikliku kasutusõiguse seadmiseks kokkulepet nelja nädala möödumisel omanikule piiratud asjaõiguse seadmise ettepaneku tegemisest</p> <p>Selgitus: Ennekõike on probleeme tekitanud kohalike omavalitsuste poolt erateede määramine sundvaldusse. Mõistame vajadust tagada inimeste takistustevaba liikumine, kuid erateede määramine avalikult kasutatavatest teedeks peaks toimuma eraomaniku ja avaliku võimu esindaja vastastikuse kokkuleppe kohaselt. Nii on võimalik läbirääkimistel jõuda lahendini, mis on eraomanikku võimalikult vähe koormav ning seetõttu pooltevahelises edaspidises läbisaamises konflikte kõige vähem tekitav. Sundvaldus peaks jääma abinõuks, mida rakendada, kui kokkulepet ei õnnestu saavutada. Paraku on praktikast näiteid, kus kohalikud omavalitsused on asunud ära kasutama kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse (KAHOS) regulatsiooni, mis ei nõua, et sundvalduse seadmisele peaks eelnema läbirääkimised piiratud asjaõiguse seadmiseks. Eelnevast tulevalt teeme ettepaneku kaaluda metsaseadusega KAHOS-e täiendamist normiga, mis kohustaks kohalikku omavalitsust enne eratee suhtes sundvalduse seadmist pidama maaomanikuga läbirääkimisi piiratud asjaõiguse seadmiseks.</p>	<p>Mittearvestatud. Selle eelnõuga me seda sätet ei reguleeri.</p> <p>Selgitame, et enne kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse (KAHOS) jõustumist, st enne 01.07.2018, võiski sundvalduse seada alles pärast seda, kui kinnisasja omanikuga ei saavutatud kokkulepet kinnisasja koormamiseks piiratud asjaõigusega. Arvestades, et sundvalduse seadmine toimub üksnes avalikes huvides tehnovõrkude või -rajatiste talumiseks, erateede avalikuks kasutamiseks, keskkonnaseirejaama püstitamiseks või muul sarnasel eesmärgil ning et piiratud asjaõiguse seadmine on riigile või kohalikule omavalitsusele oluliselt koormavam, oli põhjendatud KAHOSega kahe eraldiseisva võimaluse loomine. Seejuures, kuna sundvaldus seatakse haldusorgani otsusega, on kinnisasja omanikul õigus sundvalduse seadmise menetluse käigus arvamust esitada ning vajaduse korral tehtud otsus ka vaidlustada.</p>
30		Lisaks märgime, et erametsades paiknevate teede regulatsioon vajab täiendavat ülevaatamist. Muuhulgas on oluline analüüsida, kas erametsas paiknev tee võiks teatud tingimustel olla metsatee ehitusseadustiku tähenduses ning millised oleksid võimalused teeühistu kui eramaadel paiknevate teede hooldamiseks ja korrashoiuks toimiva institutsiooni seadustamiseks Eesti õiguses. Oleme nende küsimuste käsitlemisel valmis olema keskkonnaministeeriumile aktiivseks partneriks.	Võtame teadmiseks.
31	Eesti Keskkonnaühenduste Koda	<p>MS § 43 lg 9 sätestab: “Asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel kaasab riigimetsa majandaja metsamajandamise tööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud.” /.../ Praktikas on selgunud, et MS § 43 lg 9 sõnastus on nii üldine, et ei loo osapooltele arusaadavaid õigusi ega kohustusi. Selle täitmist ei ole võimalik tagada ega</p>	<p>Eelnõu sõnastust on muudetud, vt punkti 2 selgitusi.</p> <p>Anname selgitused küsimuste esitamise järjekorras:</p> <p>1. Selgitame, et see, millised alad KOV määrab üldplaneeringus või põhjendatud juhul planeeringut koostamata, tuleneb</p>

		<p>kontrollida, mistõttu ei täida selle rakendamine praktikas oma eesmärki. MS § 43 lõikes 9 on mitmeid määratlemata mõisteid või kohustusi, mh:</p> <p>1) ei ole selge, mida kujutab endast “asustusüksuse lähedal asuv mets”;</p> <p>2) mida tähendab kaasamise kohustus, sh milliseid (sisulisi ja ajalisi) nõudeid peab RMK järgima näiteks avalikkuse teavitamisel, metsatööde kavade väljapanekul, arutelude korraldamisel või esitatud seisukohtadele vastamisel ja arutelude tulemustega arvestamisel;</p> <p>3) mida tähendab mõiste “kohalik kogukond või elanikud”.</p> <p>/.../</p>	<p>omavalitsuse üksuse ruumilistest suundumustest ja planeeringu eesmärgist või KOVi vajadustest.</p> <p>Üldplaneeringute ülesannete lahendamisel on kohalikul omavalitsusel otsustuspädevus, st kohalik omavalitsus otsustab enda vajadustest ja eesmärkidest lähtudes, millised ülesanded vajavad lahendamist ja millised mitte (PlanSi § 75 lg 2). Sõltuvalt omavalitsusest võib see vajadus olla erinev.</p> <p>Seega ei ole ka oluline mõiste „asustusüksuse lähedal asuv mets“ defineerimine.</p> <p>2. Kaasamise eelduseks on see, et osapooled, antud juhul kohalik kogukond ja elanikud, kelle huve see teema otseselt puudutab, saaksid kätte vajaliku info ning sellele tuginedes peavad valikuks osaleda protsessis või siis mitte osaleda.</p> <p>Kuna riigimetsa majandajaks on enamasti RMK, siis saab eeldada, et RMK annab oma kodulehel teada kavatsusest alustada metsatöödega kõrgendatud avaliku huviga metsaalal - kaasamine metsatööde planeerimisse.</p> <p>Teiseks infoallikaks on kindlasti kohalik omavalitsus. Kolmas variant on see, et kui kohalik kogukond või elanikud on RMKle oma kontaktandmed teada andnud, saab kaasamine toimuda juba otse sihtgruppi teavitades.</p> <p>Täna kasutab RMK kõiki kolme varianti, et info jõuaks kohalike elanikele. Lisaks avaldatakse teade ka RMK sotsiaalmeedia kanalis Facebook.</p> <p>Sisulisi ja ajalisi nõudeid eraldi ei ole sätestatud, seega peab kaasaja lähtuma mõistlikkuse printsiibist. Kaasamise hea tava kohaselt kestab avalik konsulteerimine neli nädalat. Põhjendatud juhtudel võib konsulteerimise kestust lühendada.</p> <p>Eraldi ei ole sätestatud, et kaasaja peab korraldama arutelusid. Kuid kui arvestada, et metsamajandamiskava peab saama kohaliku omavalitsuse kooskõlastuse, võib kaasamiskoosolekute korraldamine osutada vajalikuks. Seega on asustusüksuste lähedaste riigimetsaalade majandamisel oluline tagada koostöö metsaomaniku, ametkondade, kohaliku omavalitsuse ja kohalike elanike vahel.</p> <p>Kaasamise üheks oluliseks osaks on ka tagasiside ja kaasamise tulemustest teavitamine. Üldjuhul tuleb anda piisavalt põhjalik tagasiside mõistliku aja jooksul. Kaasamise hea tava kohaselt peetakse selleks 30 päeva konsultatsiooni lõppemisest.</p> <p>3. Mõiste „kohalik kogukond või elanikud“.</p>
--	--	---	--

			<p>Eelkõige on oluline see, et inimene, kes elab ja toimetab seal, oleks kaasatud, aga see ei välista, et teised ei saaks esitada oma ettepanekuid, kui see teema neid puudutab.</p> <p>PlanSi seletuskirja kohaselt on kohalikud huvid ja väärtused üksikisikule kõige lähemal seisvamad huvid ning kannavad endas kogukondlikke väärtusi. Kogukondlikud väärtused ei pea jällegi tähendama konkreetse haldusüksuse huve, vaid huvid võivad olla haldusüksusesisesed, näiteks mõne linnaosa või osavalla huvid, aga ka ajaloolised asumite huvid. Kohalikud huvid võivad olla mitme kohaliku omavalitsuse ülesed.</p> <p>Täiendame ka seletuskirja.</p>
32		<p>MS § 43 lõikes 9 kasutatud mõiste “asustusüksuse lähedal asuv mets” on ebaselge, kuna ei ole täpsustatud, millistest kriteeriumidest lähtuvalt pannakse paika, kas metsaala asub asutustüksuse “lähedal”</p> <p>Samuti leidub riigimetsi, mida kasutavad puhkealadena aktiivselt ka need inimesed, kes ei ela ala lähiümbruses, mistõttu tuleks selliste avalike puhkealade ümbruses asuvate metsade puhul kindlasti arvestada kohalike elanike kõrval ka laiemal kaasamisvajadusega. Sellised kohad on näiteks avalikud suusa- ja terviserajad (Nt Haanja, Vooremäe) ning kõik RMK puhkealad, kuhu käiakse ka väljastpoolt asukohajärgset valda ja maakonda. Kavandatava muudatuse tagajärjel kitsendatakse niisiis praktikas väljakujunenud KAH alade määratlust, mis (oma puudustest hoolimata) on seaduse mõttega paremini kooskõlas.</p> <p>Keskkonnaühendused teevad ettepaneku defineerida metsaseaduses mõiste “kõrgendatud avaliku huviga alad” ja seda nii, et need hõlmaksid lisaks asustusüksuse lähedal asuvatele metsadele ka teisi kohalike elanike või puhkajate jaoks olulisi metsi.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Vt ka punkti 31 selgitusi.</p> <p>Eelnõukohase seadusega ei kitsendata praktikas väljakujunenud KAH alade määratlust, sest mõistet „asustusüksuse lähedal asuv mets“ eelnõuga ei muudeta.</p>
33		<p>Eelnõust ei selgu, millisel alusel ja kelle poolt määratletakse KAH alad või kuidas toimub kõrgendatud avaliku huviga aladel raiete planeerimine seni, kuni KOV-d on jõudnud need oma üldplaneeringutes ära määrata.</p> <p>Leiame, et plaanitav eelnõu tekitab mitmeks aastaks – isegi kuni 10-15 aastaks – õiguslikult ebaselge olukorra ning vajalikud oleksid vähemalt rakendussätted, mis tagaksid, et kuni KAH alade üldplaneeringutes määratlemiseni kogukonnale olulistel aladel raiet ei tehta.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud.</p> <p>Vt punkti 2 selgitusi.</p>
34		<p>Eelnõu kohaselt täiendatakse MS § 43 lõiget 10 KAH aladel metsatööde planeerimise regulatsiooniga. Muudatuse kohaselt “koostab riigimetsa majandaja kohalikku kogukonda ja elanikke kaasates metsamajandamiskava, mis kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega”. Ühtlasi lisatakse eelnõu kohaselt Planeerimisseaduse § 75 lõige 1 üldplaneeringu ülesannete hulka punktiga 20.1. uus ülesanne - “sellise asustusüksuse lähedal asuva kogukonnale olulise metsaala</p>	<p>Tähelepanek, <i>eelnõus pakutud lahendus võib piirata oluliselt omavalitsuste senist ruumilise planeerimise otsustusõigust ning kohaliku kogukonna võimalusi neile olulistel metsaaladel raiete planeerimises kaasa rääkida</i>, on arusaamatu.</p> <p>Eelnõuga ei reguleerita olemasolevaid kaasamise sätteid.</p>

		<p>määramine, kus riigimetsa majandaja peab metsamajandamise tööde planeerimisse kaasama kohaliku kogukonna või elanikud.“</p> <p>Leiame, et eelnõus pakutud lahendus võib piirata oluliselt omavalitsuste senist ruumilise planeerimise alast otsustusõigust ning kohaliku kogukonna võimalusi neile olulistel metsaaladel raiete planeerimises kaasa rääkida.</p>	
35		<p>Eelnõust ei selgu, kas KAH alad oleksid üldplaneeringus eraldi kategooria lisaks üldplaneeringus käsitletud muudele metsaga seotud aladele, ning mis saab piirangute määramisest nendel aladel, mis kvalifitseeruvad KOV üldplaneeringus samaaegselt nii KAH alaks kui puhke- ja virgestusalaks, või rohevõrgustiku alaks, mille kaitseks KOV-l on kehtiva planeerimisseaduse kohaselt õigus vajadusel kitsendusi seada.</p> <p>Eelnõus kavandatu võib praktikas kaasa tuua olukorra, kus KOV ei saa enam näiteks mõnel rohevõrgustiku alal kitsendusi seada, kuna see kvalifitseerub ühtlasi KAH alaks, millel määrab metsatööde tegemise korra ja mahu RMK, ning KOV jääb üksnes kooskõlastaja rolli.</p>	<p>Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2 selgitusi.</p> <p>Planeerimisseaduse § 75 kohaselt saab kohalik omavalitsus üldplaneeringus lahendada mitmeid ülesandeid, sh nii puhke- ja virgestusala või rohevõrgustiku ala määramises, ja aladele kitsendusi seada (PlanSi § 75 lg 1 punkt 10 ja 20). Erandiks on § 75 lg 1 punkt 21, mis võimaldab lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piiranguid seada, kuid metsaseaduse kohaselt selliste piirangute sätestamine eeldab kokkulepet maaomanikuga. Selgitame, et kui üldplaneeringus on seatud puhke- ja virgestusalale või rohevõrgustiku alale juba kitsendused, siis laienevad need ka KAH alale, kui need KAH alad jäävad puhke- ja virgestusala või roheala koosseisu.</p> <p>Metsamajandamiskava, mis koostatakse kokkuleppel KOViga, ei ole haldusakt, vaid kokkulepe, kuidas neid metsaalasid majandatakse. Üldplaneering on haldusakt, mille aluseks on KOVi volikogu otsus. Seega üldplaneeringut koostades saab sõltumata metsamajandamiskava olemasolust seada kitsendusi, kui selles üldplaneeringu protsessi käigus ka kokku lepitakse.</p>
36		<p>Leiame, et KOV-dele tuleb anda raietingimuste seadmise õigus ka KAH aladel. See tagaks nii KAH aladel raiete planeerimisel KOV huvidega arvestamise kui selle, et kogukonnad ja kohalikud elanikud saavad neid puudutavates olulistest otsustes kaasa rääkida. Samuti oleks sel juhul tagatud raielaanide keskkonnamõtjude hindamine läbi ÜP KSH menetluse.</p> <p>Lahendus, mille kohaselt KAH aladel määraks raietingimusi RMK, on probleemne veel kahel põhjusel: 1) KAH aladel raiete planeerimine on potentsiaalselt olulise keskkonnamõtjuga tegevus keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) tähenduses ning selle tulemusena tekkiv kava peaks alluma KSH kohustusele. RMK metsamajandamiskavadele KeHJS kohast keskkonnamõtju hindamist praktikas ei tehta. Juhul, kui KAH alad määratletakse üldplaneeringutes, on võimalik mõtjude hindamine läbi viia üldplaneeringu KSH raames – ent seda üksnes juhul, kui juba üldplaneeringus on võimalik seada KAH aladele metsa raie- ja uuendamistingimused. Juhul, kui KOV rolliks oleks</p>	<p>Selgitame, et KOVil on ka täna õigus teha ettepanekuid raietingimuste kohta.</p> <p>Anname selgitused seisukohtade esitamise järjekorras: 1. KAH aladel raiete planeerimist ei saa pidada oluliseks keskkonnamõtjuga tegevuseks keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses. Ka metsateatis ei ole näiteks tegevusluba KeHJSi § 7 tähenduses, millele laieneks keskkonnamõtju hindamise kohustuslikkus (erandiks on luba enam kui 100 ha suuruse ala raadamiseks). 2. Jah, planeerimismenetluses on kaasamise nõuded väga selgelt seaduse tasandil sätestatud, seega kaasamise käigus analüüsitakse kõiki laekunud ettepanekuid, sh ka RMK ettepanekuid. Üldplaneeringu ülesanne on suunata piirkonna ruumilist arengut ja ÜP raames raietingimuste seadmise korral peab olema ka mõju</p>

		<p>üldplaneeringutes üksnes KAH alade määratlemine, mitte aga neil aladel kitsenduste seadmine, ei saaks kitsenduste ja seega ka üldplaneeringu elluviimise keskkonnamõju tegelikult hinnata.</p> <p>2) Planeerimismenetluses on kaasamise nõuded väga selgelt seaduse tasandil paika pandud. Kui raietingimusi hakkab KOV asemel ÜP-s kaaluma RMK, siis ei ole enam õiguslikult tagatud kohalike elanike õigus neid puudutavate otsuste tegemises kaasa rääkida ega neid otsuseid vaidlustada. Sel juhul muutuks KAH alade planeerimisse kaasamine ÜP kaudu üksnes näiliseks ega täidaks oma eesmärki.</p>	<p>hinnatud, sh mis juhtuks siis, kui neid tingimusi ei seataks. Üldplaneeringu ülesanne ei ole üle võtta metsamajandamiskavade rolli. Eelnõu kohaselt määratakse ühe variandi kohaselt kohalike kogukonnale olulised metsaalad üldplaneeringuga.</p> <p>Arusaamatu on väide, et kui RMK hakkab raietingimusi seadma, siis ei ole enam õiguslikult tagatud kohalike elanike õigus neid puudutavate otsuste tegemises kaasa rääkida ega neid otsuseid vaidlustada. Õigust kaasa rääkida eelnõu ei kitsenda.</p> <p>Selgitame, et eelnõu kohaselt peab riigimetsa majandaja koostama metsamajandamiskava, mis siis kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega.</p> <p>KOV-i poolt kooskõlastamine tähendab, et tegevused on kokku lepitud ja sellega on KOV ka nõustunud.</p>
37		<p>Leiame, et nn KAH alade kehtivas regulatsioonis on olulisi puudusi, mida plaanitav muudatus ei lahenda. Laiendada tuleks KAH alade mõistet, ent reguleerida ka KAH aladel kitsenduste seadmine viisil, mis võimaldaks puudutatud inimeste tõhusat kaasärääkimist raiete planeerimisel.</p> <p>Ettepanekud: Meie hinnangul on KAH alade määramise küsimuse lahendamiseks kaks võimalikku viisi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) KAH alade määramine ning neil raietingimuste seadmine jääb tervikuna KOV pädevusse; 2) KAH alad saavad eraldi õigusliku staatuse ning neis kehtivad peamised piirangud määratakse ära seaduse tasandil; alade paiknemise ja piiride määratlemine toimuks läbi üldplaneeringute. Mõlemal juhul peaks KAH alade määratlus hõlmama mitte üksnes asulate lähedal asuvaid metsi, vaid kõiki metsaalasid, mis on vajalikud inimeste elukeskkonna kaitseks (sh erosioonikaitseks, puhke- ja virgestusalana jne). <p>Teisel juhul tuleks seaduses KAH aladel kehtivate piirangute määratlemisel võtta aluseks konkreetse KAH alal asuva metsa funktsioon (nt erosioonikaitse, tuulekaitse, puhkefunktsioon, marjakorjamise võimalus vm), ning kehtestatud majandamistingimused peaksid tagama KAH metsa funktsiooni püsiva säilimise. KAH aladel oleks asjakohane sel juhul reguleerida näiteks järgmisi tingimusi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) seada raietingimusi, sh vajadusel keelata uuendusraie; 2) suurendada uuendusraiet lubavat minimaalset raievanust; 3) piirata raieaega; 4) keelata sellise tehnoloogia kasutamine, mis kahjustab metsamulda ja alustaimestikku; 5) suurendada nõutavat valik-, turbe- ja harvendusraie järgset puistu rinnaspindala või täiust; 6) pikendada turberaie perioodi; 	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Anname selgitused ettepanekute kaupa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eelnõu eesmärk ongi, et KOV määraks kogukonnale olulised alad kas üldplaneeringuga või põhjendatud juhul üldplaneeringut koostamata. Riigimetsa majandajal on kohati keeruline hinnata, kas konkreetne metsaala on kohaliku kogukonna või elanike jaoks suure väärtusega. Majandamistingimuste seadmine peab ikkagi toimuma koostöös. Eelnõu kohustab metsamajandamiskava kooskõlastama kohaliku omavalitsusega. Siiski tuleb arvestada sellega, et kui omavalitsus soovib teha ettepanekuid raiete kohta, peab ettepanek olema ka põhjendatud ja asjakohane ning realiseeritav. 2. Eelnõu eesmärk ongi, et kogukonnale olulised alad saaks kohalik omavalitsus määrata. Seega ei näe KAH alade mõiste defineerimise vajadust. <p>Planeeringus ei määrata metsa majandamist käsitlevaid tingimusi, sest metsa majandatakse lähtuvalt metsaseadusest. Seega peab ka kogukonnale oluliste alade majandamise tingimuste seadmine käima koostöös majandaja, kogukonna ja elanike ning KOViga.</p>

		7) seada tingimusi raielangi pindalale ja kujule. Kokkuvõtvalt leiame, et KAH aladel raiete planeerimise seisukohalt nii oluline eelnõu vajaks põhjalikumat eelanalüüsi ning huvigruppidega läbirääkimist.	
38		Meie hinnangul on tegemist eelnõuga, mille koostamisele peaks eelnema väljatöötamiskavatsus vastavalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÖNTE) § 1 lõikele 1. Meie hinnangul on tegemist olulise mõjuga eelnõuga, seega ei saa HÖNTE § 1 lg 2 punkti 5 kohaldada. VTK väljatöötamine võimaldaks selgelt määratleda lahendatava probleemi, kaaluda erinevaid lahendusi ning hinnata põhjalikumalt kavandatava muudatuse mõjusid. VTK väljatöötamisel saaks huvigruppidega, sh kohalike omavalitsuste endiga, ent ka keskkonnanäidendustega arutada läbi nii KAH alade probleemid kui võimalikud lahendused.	Peame oluliseks rõhutada, et 2017. aastal täiendati metsaseaduse § 43 lõikega 9, mille kohaselt pidi RMK kaasama asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel majandamistööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud. Sealhulgas tegelema ka KAH alade määramisega. Tänapäevaks on peetud ca 150 piirkonnas kaasamiskoosolekuid ning selle aja jooksul on selgunud ka lahendamist vajavad küsimused. Eelnõuga on kavas kehtivat regulatsiooni täpsustada ning meie hinnangul ei too see kaasa sellist olulist õiguslikku muudatust või muud olulist mõju, mis eeldaks VTK väljatöötamist.
39	MTÜ Pärnumaa Roheline	MS § 43 lg 9 sätestab: “Asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel kaasab riigimetsa majandaja metsamajandamise tööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud.” /.../ Praktikas on selgunud, et MS § 43 lg 9 sõnastus on nii üldine, et ei loo osapooltele arusaadavaid õigusi ega kohustusi. Selle täitmist ei ole võimalik tagada ega kontrollida, mistõttu ei täida selle rakendamine praktikas oma eesmärki. 2 MS § 43 lõikes 9 on mitmeid määratlemata mõisteid või kohustusi, mh: 1. ei ole selge, mida kujutab endast “asustusüksuse lähedal asuv mets”; 2. mida tähendab kaasamise kohustus, sh milliseid (sisulisi ja ajalisi) nõudeid peab RMK järgima näiteks avalikkuse teavitamisel, metsatööde kavade väljapanekul, arutelude korraldamisel või esitatud seisukohtadele vastamisel ja arutelude tulemustega arvestamisel; 3. mida tähendab mõiste “kohalik kogukond või elanikud”. /.../	Eelnõu on muudetud. Vt punktide 2 ja 31 selgitusi.
40		MS § 43 lõikes 9 kasutatud mõiste “asustusüksuse lähedal asuv mets” on ebaselge, kuna ei ole täpsustatud, millistest kriteeriumidest lähtuvalt pannakse paika, kas metsaala asub asustusüksuse “lähedal”. MTÜ Roheline Pärnumaa teeb ettepaneku defineerida metsaseaduses mõiste “kõrgendatud avaliku huviga alad” ja seda nii, et need hõlmaksid lisaks asustusüksuse lähedal asuvatele metsadele ka teisi kohalike elanike või puhkajate poolt aktiivses kasutuses olevaid metsi. RMK juhise kohaselt peetakse KAH metsaalaks “riigimetsa, mis asub asulate lähedal või mida inimesed aktiivselt kasutavad”. Selline määratlus on sisuliselt kindlasti õigem kui üksnes “asustusüksuse lähedal asuv mets”, kuna metsa	Mittearvestatud. Vt punkti 32 selgitusi.

		<p>aktiivne kasutus inimeste poolt suurendab avalikku huvi metsaalal raietööde planeerimise suhtes, sõltumata sellest, kui lähedale jääb mets mõnest asustatud alast. Samuti leidub riigimetsi, mida kasutavad puhkealadena aktiivselt ka need inimesed, kes ei ela ala lähiümbruses, mistõttu tuleks selliste avalike puhkealade ümbruses asuvate metsade puhul kindlasti arvestada kohalike elanike kõrval ka laiemal kaasamisvajadusega. Sellised kohad on näiteks avalikud suusa- ja terviserajad (Nt Haanja, Vooremäe) ning kõik RMK puhkealad, kuhu käiakse ka väljastpoolt asukohajärgset valda ja maakonda.</p> <p><u>Kavandatava muudatuse tagajärjel kitsendatakse niisiis praktikas väljakujunenud KAH alade määratlust, mis (oma puudustest hoolimata) on seaduse mõttega paremini kooskõlas.</u></p>	
41		<p>Eelnõust ei selgu, millisel alusel ja kelle poolt määratletakse KAH alad või kuidas toimub kõrgendatud avaliku huviga aladel raiete planeerimine seni, kuni KOV-d on jõudnud need oma üldplaneeringutes ära määrata.</p> <p>/.../</p> <p>Leiame, et plaanitav eelnõu tekitab mitmeks aastaks – isegi kuni 10–15 aastaks – õiguslikult ebaselge olukorra ning vajalikud oleksid vähemalt rakendussätted, mis tagaksid, et kuni KAH alade üldplaneeringutes määratlemiseni kogukonnale olulistel aladel raiet ei tehta.</p>	Arvestatud. Eelnõu muudetud. Vt punkti 33 selgitusi.
42		<p>Eelnõu kohaselt täiendatakse MS § 43 lõiget 10 KAH aladel metsatööde planeerimise regulatsiooniga. Muudatuse kohaselt “koostab riigimetsa majandaja kohaliku kogukonda ja elanikke kaasates metsamajandamiskava, mis kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega”. Ühtlasi lisatakse eelnõu kohaselt Planeerimisseaduse § 75 lõige 1 üldplaneeringu ülesannete hulka punktiga 20.1. uus ülesanne – “sellise asustusüksuse lähedal asuva kogukonnale olulise metsaala määramine, kus riigimetsa majandaja peab metsamajandamise tööde planeerimisse kaasama kohaliku kogukonna või elanikud.”</p> <p>Leiame, et eelnõus pakutud lahendus võib piirata oluliselt omavalitsuste senist ruumilise planeerimise alast otsustusõigust ning kohaliku kogukonna võimalusi neile olulistel metsaaladel raiete planeerimises kaasa rääkida.</p>	Vt punkti 34 selgitusi.
43		<p>Eelnõust ei selgu, kas KAH alad oleksid üldplaneeringus eraldi kategooria lisaks üldplaneeringus käsitletud muudele metsaga seotud aladele, ning mis saab piirangute määramisest nendel aladel, mis kvalifitseeruvad KOV üldplaneeringus samaaegselt nii KAH alaks kui puhke- ja virgestusalaks, või rohevõrgustiku alaks, mille kaitseks KOV-il on kehtiva planeerimisseaduse kohaselt õigus vajadusel kitsendusi seada. Eelnõus kavandatu võib praktikas kaasa tuua olukorra, kus KOV ei saa enam näiteks mõnel rohevõrgustiku alal kitsendusi seada, kuna see kvalifitseerub ühtlasi KAH alaks, millel määrab metsatööde tegemise korra ja mahu RMK, ning KOV jääb üksnes kooskõlastaja rolli.</p> <p>/.../.</p>	Vt punkti 35 selgitusi.

44	<p>Leiame, et KOV-idele tuleb anda raietingimuste seadmise õigus ka KAH aladel. See tagaks nii KAH aladel raiete planeerimisel KOV-i huvidega arvestamise kui selle, et kogukonnad ja kohalikud elanikud saavad neid puudutavates olulistes otsustes kaasa rääkida. Samuti oleks sel juhul tagatud raieplaanide keskkonnamõtjude hindamine läbi ÜP KSH menetlus</p> <p>Lahendus, mille kohaselt KAH aladel määraks raietingimusi RMK, on probleemne veel kahel põhjusel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KAH aladel raiete planeerimine on potentsiaalselt olulise keskkonnamõtjuga tegevus keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) tähenduses ning selle tulemusena tekkiv kava peaks alluma KSH kohustusele. RMK metsamajandamiskavadele KeHJS kohast keskkonnamõtju hindamist praktikas ei tehta. Juhul, kui KAH alad määratletakse üldplaneeringutes, on võimalik mõtjude hindamine läbi viia üldplaneeringu KSH raames – ent seda üksnes juhul, kui juba üldplaneeringus on võimalik seada KAH aladele metsaraie- ja uuendamistingimused. Juhul, kui KOV-i rolliks oleks üldplaneeringutes üksnes KAH alade määratlemine, mitte aga neil aladel kitsenduste seadmine, ei saaks kitsenduste ja seega ka üldplaneeringu elluviimise keskkonnamõtju tegelikult hinnata. 2. Planeerimismenetluses on kaasamise nõuded väga selgelt seaduse tasandil pandud. Kui raietingimusi hakkab KOV-i asemel ÜP-s kaaluma RMK, siis ei ole enam õiguslikult tagatud kohalike elanike õigus neid puudutavate otsuste tegemises kaasa rääkida ega neid otsuseid vaidlustada. Sel juhul muutuks KAH alade planeerimisse kaasamine ÜP kaudu üksnes näiliseks ega täidaks oma eesmärki. 	Vt punkti 36 selgitusi.
45	<p>Ettepanekud:</p> <p>Leiame, et nn KAH alade kehtivas regulatsioonis on olulisi puudusi, mida plaanitav muudatus ei lahenda. Laiendada tuleks KAH alade mõistet, ent reguleerida ka KAH aladel kitsenduste seadmine viisil, mis võimaldaks puudutatud inimeste tõhusat kaasärääkimist raiete planeerimisel.</p> <p>Meie hinnangul on KAH alade määramise küsimuse lahendamiseks kaks võimalikku viisi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KAH alade määramine ning neil raietingimuste seadmine jääb tervikuna KOV pädevusse; 2. KAH alad saavad eraldi õigusliku staatuse ning neis kehtivad peamised piirangud määratakse ära seaduse tasandil; alade paiknemise ja piiride määratlemine toimuks läbi üldplaneeringute. <p>Mõlemal juhul peaks KAH alade määratlus hõlmama mitte üksnes asulate lähedal asuvaid metsi, vaid kõiki metsaalasid, mis on vajalikud inimeste elukeskkonna kaitseks (sh erosioonikaitseks, puhke- ja virgestusalana jne).</p>	Arvestatud osaliselt Vt punkti 37 selgitusi.

		<p>Teisel juhul tuleks seaduses KAH aladel kehtivate piirangute määratlemisel võtta aluseks konkreetse KAH alal asuva metsa funktsioon (nt erosioonikaitse, tuulekaitse, puhkefunktsioon, marjakorjamise võimalus vm), ning kehtestatud majandamistingimused peaksid tagama KAH metsa funktsiooni püsiva säilimise. KAH aladel oleks asjakohane sel juhul reguleerida näiteks järgmisi tingimusi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) seada raietingimusi, sh vajadusel keelata uuendusraie; 2) suurendada uuendusraiet lubavat minimaalset raievanust; 3) piirata raieaega; 4) keelata sellise tehnoloogia kasutamine, mis kahjustab metsamulda ja alustaimestikku; 5) suurendada nõutavat valik-, turbe- ja harvendusraie järgset puistu rinnaspindala või täiust; 6) pikendada turberaie perioodi; 7) seada tingimusi raielangi pindalale ja kujule. <p>Kokkuvõtvalt leiame, et KAH-aladel raiete planeerimise seisukohalt nii oluline eelnõu vajaks põhjalikumalt eelanalüüsi ning huvigruppidega läbirääkimist.</p>	
46		<p>Meie hinnangul on tegemist eelnõuga, mille koostamisele peaks eelnema väljatöötamiskavatsus vastavalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) § 1 lõikele 1. Meie hinnangul on 6</p> <p>tegemist olulise mõjuga eelnõuga, seega ei saa HÕNTE § 1 lg 2 punkti 5 kohaldada. VTK väljatöötamine võimaldaks selgelt määratleda lahendatava probleemi, kaaluda erinevaid lahendusi ning hinnata põhjalikumalt kavandatava muudatuse mõjusid. VTK väljatöötamisel saaks huvigruppidega, sh kohalike omavalitsuste endiga, ent ka keskkonnaühendustega arutada läbi nii KAH-alade probleemid kui võimalikud lahendused.</p>	Vt punkti 38 selgitusi.
47	Eesti Linnade ja Valdade Liit	<p>Seletuskirjas ei ole täpsemalt selgitatud ega analüüsitud eelnõuga kavandatavate muudatuste (kogukonnale olulise metsaala määramine üldplaneeringuga, metsamajandamiskava kooskõlastamine jm) rakendumist ning eelnõus puuduvad samuti rakendussätted. Seetõttu jääb ebaselgeks ka regulatsioonide eeldatav mõju.</p> <p>Enamus kohalikke omavalitsusi on koostamas üldplaneeringuid ja osad on jõudnud need ka kehtestada. Üldplaneeringu menetlemine on reguleeritud pikaajaline protsess ning üldplaneering kehtestatakse pikemaks perioodiks, mistõttu jääb eelnõuga kavandatavate muudatuste valguses küsimuseks, millal ja mis osas kavandatavate muudatuste eesmärk on täidetav. Kuna eelnõu kohaselt riigimetsa majandaja kohustused tulenevad sellest, et üldplaneeringuga on määratud vastavad metsaalad, siis võib eeldada, et mõneks ajaks olukord pigem muutub keerulisemaks selguse asemel. Eelnõus kajastatud muudatused ei lahenda probleemi juhtudel, kui üldplaneering on kehtestatud ilma metsamajandamist käsitlevate tingimusteta ja uus üldplaneering koostatakse 10 aasta pärast.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu sõnastust muudetud. Vt punkti 2 selgitusi.</p> <p>Uue sõnastuse kohaselt määratleb kogukonnale olulised alad KOVi volikogu üldplaneeringuga või põhjendatud juhul planeeringut koostamata, lähtudes omavalitsuse üksuse ruumilistest suundumustest ja vajadustest.</p> <p>Eelnõus täpsustatakse, et kõnealuste metsaalade määramine planeeringut koostamata tehakse avatud menetlusena.</p> <p>Ka täna ei sea üldplaneering üldjuhul tingimusi metsade majandamiseks. Kohaliku kogukonna ja elanike kaasamine asustusüksuse lähedal asuva metsamajandamise tööde planeerimisse toimub § 43 lõike 9 alusel ja RMK koostatud <u>juhendi kohaselt</u>.</p>

		<p>Kõnealuseid seaduste muudatusi tuleks käsitleda täiendava võimalusena probleemi lahendamiseks, aga see ei saa kindlasti olla ainus võimalus.</p> <p>Ettepanek on metsaseadust täiendada sättega, mis käsitleb, kuidas toimub kohaliku kogukonna ja elanike kaasamine asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel metsamajandamise tööde planeerimisse ajaperioodil, mil omavalitsuse üldplaneering ei sea tingimusi metsade majandamiseks.</p>	
48		<p>Lisaks eelpooltoodule, esitame kaalumiseks järgmised, meie liikmetelt tagasisidena laekunud täpsustavad ettepanekud.</p> <p>Muuta metsaseaduse § 231 järgmiselt: „Keskkonnaseisundi kaitseks määratud ja/või asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamine Planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud ja paragrahvi 43 lõige 9 mõistes asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ja paiknemisele ning lageraie tegemisel langi suurusele, paiknemisele ning raievanusele ja -intensiivsusele.“</p> <p>Täiendus on vajalik, et lisaks raie regulatsioonile oleks kohalikul omavalitsusel õigus reguleerida ka puhkamiseks kavandatavate metsade majandamise reeglistikku.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Hetkel lähtume põhimõttest, et metsamajandamise põhimõtted seaduses nimetatud aladel lepitakse kokku maaomanikuga. Ettepanek on vastuolus MSi § 43 lõikega 1, mille kohaselt riigimetsa majandamist ja selle majandamise finantseerimist korraldab riigivara valitseja, kelle valitseda riigimets riigivarana riigivaraseaduse kohaselt on antud. Riigimetsa majandab riigivara valitseja määratud isik või riigiasutus.</p> <p>Seaduse kohaselt tagab riigimetsa majandaja tema kasutusse antud vara säilimise ja seaduspärase kasutamise. Samuti on riigimetsa majandajal kõik metsa majandamisest tulenevad metsaomaniku õigused ning ta peab täitma kõiki metsaomanikule seaduse ja selle alusel antud õigusaktiga pandud kohustusi.</p> <p>KOV peab põhjendama piirangu vajadust ning riigimetsa majandaja peab hindama selle asjakohasust, realiseeritavust ja muuhulgas ka seda, et see ei tekitaks piirangu iseloomu tõttu täiendavat vastutust võimalike kahjude tekkimise korral riigimetsa majandajale.</p>
49		<p>Täiendada eelnõukohast metsaseaduse § 43 lõige 9 teist lauset järgmiselt: „Eelmises lauses nimetatud metsa alad ja nende kasutamise eesmärgist lähtuvad metsamajanduskava kooskõlastamise tingimused ja põhimõtted määratakse üldplaneeringuga.“</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Üldplaneeringu ülesanne on suunata piirkonna ruumilist arengut. Eelnõu kohaselt toimub pärast kaasamist kooskõlastamine. Eeldame, et kooskõlastamisel kas kooskõlastatakse või jäetakse põhjendatult kooskõlastamata ja kui tekivad eriarvamused, siis lahendatakse seni, kuni jõutakse kokkuleppele, mille tulemusena kooskõlastatakse. Seega ei pea vajalikuks kooskõlastamisele tingimuste ja põhimõtete kirjeldamist seaduse tasandil.</p> <p>Juhinduda saab Vabariigi Valitsuse reglemendi § 8 lõikest 1, mille kohaselt eelnõu ja muud küsimuse ettevalmistamiseks vajalikud dokumendid parandatakse kooskõlastamisel esitatud ettepanekute põhjal. Kooskõlastamisel ilmnunud eriarvamuste korral arutatakse</p>

			need läbi ettepaneku esitanud ministeeriumiga ja püütakse koos jõuda ühisele seisukohale.
50		Täiendada metsaseadust mõistega „linnamets“. Aastaid tagasi oli see muudatusettepanek Keskkonnaministeeriumi laual, kuid see jäi menetlemata põhjendusega, et ettepanekut saab reguleerida planeerimisega, kuid on tänaseni menetlusse võtmata.	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Selgitame, et 2017. aastal täiendati metsaseadust sättega (MSi § 42 lg 3), mille kohaselt planeeringuga linna kui asustusüksuse rohealaks määratud alal kasvavat metsa ei tohi raiuda kohaliku omavalitsuse nõusolekuta. Raie kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega enne metsateatise esitamist.</p> <p>Seletuskirja kohaselt oli muudatusettepaneku eesmärk tagada linna üldplaneeringuga määratud rohealal väärtusliku kõrghaljastuse säilimine ja selleks antakse kohalikule omavalitsusele võimalus mõjutada raiete tegemist nende kooskõlastamise protsessis.</p> <p>Metsaseaduse säte kasutab konstruktsiooni „linn kui asustusüksus“. Seadusandja tahte avab siinkohal hästi keskkonnakomisjoni kui muudatusettepaneku tegija selgitus, miks ei ole kasutatud mõistet „linn“, vaid „linn kui asustusüksus“. Nii on kirjutatud eelnõu seletuskirjas, et selleks, et kavandatava raie kooskõlastamine kohaliku omavalitsusega toimuks nii linnasisese linna kui ka vallasisese linna rohealadel, on kooskõlas Eesti territoriaalse haldusjaotuse seadusega kasutatud terminit „linn“ asustusüksusena.</p> <p>Pärast haldusreformi on Eestis nii linnasisesed linnad kui ka vallasisesed linnad. Vallasisene on linn, mis ei moodusta eraldi kohaliku omavalitsuse üksust (näiteks Rapla, Kärkla jt). Hästi on kujunenud olukorda selgitanud Maa-amet: Eestis on viis nn linna-linna ehk linnasisest linna: Haapsalu, Paide, Tartu, Pärnu, Narva-Jõesuu.² Eelnimetatud linnad on haldusreformi järel oluliselt suuremad kui praegused linnad, hõlmates ka ulatusliku hajaasustusega ala.</p> <p>Ettepaneku tegija ei selgita ettepaneku sisu linnametsa defineerimise vajaduse järele.</p>

2. Kooskõlastamine Justiitsministeeriumiga

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Märkuse arvestamine või mittearvestamise põhjus
----	-----------------	--------------	---

² <https://www.maaamet.ee/et/uudised/haldusreformi-jarel-muutub-eesis-ule-400-000-aadressi>

51	Justiitsministeerium	Ettepanek kaaluda, kas oleks mõttekas astuda samm tagasi ja koostada VTK. Kui siiski jätkatakse eelnõuga, siis kaasates mõjutatud sihtrühmi võimalike (sh sihtrühmade poolt pakutavate) lahendusvariantide läbi kaalumiseks ja alles seejärel neile avalduvat mõju seletuskirjas põhjalikumalt kajastades.	Arvestatud ja seletuskirja on täiendatud sihtrühmaga: mõju kohalikule kogukonnale ja elanikele. Selgitame, et VTKd ei ole koostatud seetõttu, et muudatusega täpsustatakse asustusüksuse lähedal asuvate ja kohalikule kogukonnale oluliste metsaalade määramist. Kohaliku kogukonna või elanike toimimine võrreldes varasemaga märkimisväärselt ei muutu. Siiani sai kohalik kogukond teha ettepanekuid metsaalade arvamiseks kõrgendatud avaliku huviga alade hulka RMK-le. Edaspidi toimub KAH alade määramist puudutav suhtlus peamiselt kogukonna ja kohaliku omavalitsuse vahel.
52		Palume arvestada käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja mõjude märkustega.	Arvestatud.
53	Eesti Keskkonnaühenduste Koda	EKO hinnangul vajaks metsatöösse kaasamise regulatsioon olulist täpsustamist, et kaasamine saaks olla sisuline. Kavandatava eelnõuga ei plaanita aga MS § 43 lõiget 9 muuta, vaid lisatakse §-le 43 veel kaks lõiget, millega antakse otsustusõigus KAH alade määramisel KOV-dele. See muudab regulatsiooni tervikuna eriti arusaamatuks, kuna normide sõnastusest ei tule välja, milline saab olema KOV-de ja RMK pädevuse jaotus KAH aladel tegevuste või piirangute määramisel (ja sellesse avalikkuse kaasamisel).	Mittearvestatud. Jah, kavandatava eelnõuga lisatakse §-le 43 veel kaks lõiget, millega antakse otsustusõigus KAH alade määramisel KOV-dele. Eelnõus ei ole sätteid, KAH aladel tegevuste või piirangute määramisel. KOV-de ja RMK pädevuse jaotus tuleneb 1) MSi § 43 lõikest 9, mille kohaselt asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel kaasab riigimetsa majandaja metsamajandamise tööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud; 2) eelnõu uuesti sõnastatud lõikest 11, mille kohaselt koostatud metsamajandamiskava tuleb kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega. Kooskõlastuse andmisel kuulab kohalik omavalitsus ära kohaliku kogukonna seisukohta. Riigimetsa majandaja ei alusta planeeritud tegevusi enne kava kooskõlastuse saamist kohalikult omavalitsuselt, välja arvatud otsese ohu vältimiseks inimese elule ja varale ning metsakahjustuste ära hoidmiseks ja leviku tõkestamiseks.
54		Plaanimudatusega loodav uus KOV otsustuse liik – KAH alade määramine – on eelnõus reguleeritud liiga üldiselt. HÕNTE § 2 lg 2 kohaselt peab seaduseelnõu sisaldama valdkonna reguleerimist vajavate õigussuhete selgeid ja seaduse vahetu kohaldatavuse huvides piisavalt üksikasjalikke regulatsioone. Kavandatud muudatuse puhul jääb arusaamatuks, 1) kellel on õigus teha ettepanek põhjendatud juhul planeeringut koostamata KAH alade määramiseks, 2) millistele tingimustele peab ettepanek vastama, 3) kuidas seda menetletakse,	Selgitame, et tegemist on volikogu otsusega, mitte eraldi otsuse liigiga. Anname vastused tekkinud küsimustele. 1) Eelnõu sõnastuse kohaselt määrab metsa sellise ala kohaliku omavalitsuse volikogu üldplaneeringuga või põhjendatud juhul planeeringut koostamata. Seega on KOV see, kes otsustab, millise menetluse kaudu need alad määratakse või ei määrata. Põhjendatud juhul nt tähendab seda, et ainult alade määramiseks üldplaneeringut ei ole kavas muuta või planeeringu protsess on nii

		<p>4) kas tuleks algatada ka keskkonnamõju hindamine või kuidas hinnataks selle otsuse mõjusid,</p> <p>5) millisel kujul avalikustatakse lõpptulemus,</p> <p>6) mis vormis KOV peab lõppotsuse tegema ning</p> <p>7) millistest kaalutlustest lähtuma,</p> <p>8) milline õiguslik staatus saab neil aladel olema ning milliseid piiranguid KOV saab seal kehtestada ning</p> <p>9) kas ja millisesse avalikku registrisse KOV-de määratavad KAH alad kantakse (kui neid ei määrata planeeringuga või kaitse alla võtmise otsusega) või millisest andmeallikast on võimalik avalikkusel KOV-de määratud KAH alade kohta edaspidi infot saada</p>	<p>kaugel, et ei ole võimalik enam muudatusi teha. Sellisel juhul on võimalik need alad määrata avatud menetluse käigus.</p> <p>2) Teine ja kolmas küsimus on arusaamatud, kuna ettepanekut ei pea KOV endale ise esitama. KOV lähtub oma sisemistest protseduuridest.</p> <p>4) Ei. Alade määramisega ei kaasne mõju keskkonnale.</p> <p>5-6) Kui alad määratakse, siis määratakse need KOVi volikogu otsusega kas üldplaneeringuga või avatud menetluses. Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 23 lõikele 5 peavad volikogu määrused ja otsused olema seaduses ja valla või linna põhimääruses sätestatud korras kättesaadavad kõigile isikutele.</p> <p>7) KOV peab alade määramisel lähtuma sellest, kas kogukonnal ja elanikel on soov neid asustusüksuse lähedal asuvaid metsaalasid kasutada igapäevaste tegemiste ja vajaduste jaoks.</p> <p>8) Alade õiguslik staatus ei muutu. Majandustegevused lepatakse kokku ja need on aluseks edasisteks töödeks, v.a seaduses toodud erijuhud.</p> <p>9) See, kus ja kuidas avatud menetluse raames KOV alad avalikustab, sõltub KOVist. Kuna riigimetsa majandaja peab koostama nendele aladele metsamajandamiskava, siis on alad leitavad ka nt RMK kodulehelt. RMK metsatööde kaart, valides KAH alade kaardikihi.</p>
55		<p>Lisaks eeltoodule ei ole eelnõuga selgelt lahendatud järgmisi küsimusi:</p> <p>1) Kuidas toimuks metsade majandamine neil aladel, kus KOV-d ei ole seaduse jõustumise hetkeks jõudnud MS § 43 lg 9 nimetatud metsi määrata või ei plaanigi seda teha. Tagasiside tabelis on küll märgitud, et „kuni kohalikule kogukonnale oluliste metsaalade määramise otsuse vastuvõtmiseni jätkab RMK nendel aladel, mille suhtes on juba KOViga kokkulepe saavutatud, tänast praktikast, lähtudes enda koostatud juhendist“ – ent MS praegune tekst ega eelnõu sellist lahendust selgesõnaliselt ette ei näe.</p> <p>2) Samuti jääb arusaamatuks, milline staatus saaks olema neil KAH aladel, mis on juba RMK KAH alade kaardil avalikustatud, kuid mida KOVide üldplaneeringutes ei sisaldu. Kas need kaotavad oma staatuse ning senise kaasamise kokkulepped muutuvad tühiseks?</p> <p>3) Kas metsatööde kava kooskõlastamine kohaliku omavalitsusega hakkaks asendama senist RMK kaasamisprotsessi?</p>	<p>Selgitame esitatute punktide järjekorras.</p> <p>1) Kui KOVil puudub huvi alade määramiseks ja majandamise tingimuste aruteluks, siis jätkub tavapärane metsamajandamine. Kui alad on juba määratud ja KOViga on metsamajandamiskava kooskõlastatud, siis lähtutakse kokkulepetest. Kõik poolleli olevad juhtumid lahendatakse lõpuni.</p> <p>2) Kõik kokkulepped jäävad kehtima uute kokkulepeteni.</p> <p>3) Ei, metsatööde kava kooskõlastamine kohaliku omavalitsusega ei hakka asendama senist RMK kaasamisprotsessi. Sest MSi § 43 lõiget 9, mis kohustab asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel kaasama riigimetsa majandaja metsamajandamise tööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud, ei muudeta.</p>
56		<p>EKO leiab, et kavandatav eelnõu ei suurenda, vaid halvendab kaasaraäkimise võimalusi KAH alade metsade majandamise planeerimisel. Eelnõuga antaks RMK-le võimalus nõu delegeerida kaasamisvastutus suures osas KOV-dele, ent ei plaanita anda KOV-dele sisulist õigust raiepiirangute määramiseks, mistõttu</p>	<p>Olemasolevaid metsa majandamisega seotud kaasamissätteid eelnõuga ei muudeta. Riigimetsa majandajal on endiselt kohustus kaasata metsamajandamise tööde planeerimisse kohalik kogukond või elanikud.</p>

		<p>kaasamine võib jääda praegusest veelgi sisutumaks. Eelnõuga antaks KOV-dele üksnes õigus KAH alade piiride või asukohtade määratlemiseks, ent KeM ei plaani sellega anda KOV-dele sisulist õigust neil aladel raiepiirangute määramiseks. Seega oleks eelnõuga antav kaasaráärmisvõimalus üksnes formaalne ja näilik.</p> <p>KOV-dele KAH alade piiride määramise volituse andmisega ei lahendata seega baasilist probleemi, et sellistele metsadele ei ole praegu tagatud nende avalikkuse jaoks olulisi väärtusi järjepidevalt säilitav majandamisviis. See eeldab KAH metsade defineerimist metsaseaduses ning nende majandamiseks vastavate tingimuste seadmist. Kui seda ei tehta üldise regulatsiooniga, tuleks miinimumina anda selline võimalus KOV-le.</p> <p>Kokkuvõtvalt võib järeldada, et RMK ei võimalda metsatööde planeerimisel sisulist kaasamist. Lähtudes JuM 2.12.2020 seisukohast võib seega järeldada, et RMK kaasamismenetlus riivab PS §-st 14 tulenevat põhiõigust korraldusele ja menetlusele.</p>	<p>Eelnõuga antaks võimalus alad määrata KOVidel.</p> <p>Samuti antakse KOVile võimalus metsamajandamiskava kooskõlastamise käigus üle vaadata.</p> <p>JuM toob oma 2.12.2020 vastuskirjas välja, et: <i>RMK kaasamismenetlus, mis on ette nähtud kõrgendatud avaliku huviga alade juhendis, ei riiva PSi §-st 14 tulenevat põhiõigust korraldusele ja menetlusele, kui RMK võimaldab selle raames kohalike kogukondade ning elanike sisulise kaasamise metsaseaduse § 43 lg 9 tähenduses.</i></p> <p>Lisaks toob JuM välja, et: <i>teavituskoooleku mõte on metsaseaduse § 43 lg-st 9 lähtudes anda kohalikule kogukonnale ja elanikele võimalus esitada oma arvamus ja seisukohad.</i> <i>Kaasamine peab olema sisuline, mitte üksnes näiv. Üksnes näiv on kaasamine näiteks siis, kui RMK on juba enne koooleku läbiviimist ja arvamuste ärakuulamist esitanud konkreetset ala puudutava metsateatise.</i></p>
57		<p>Kõik eelloetletud lahendamata küsimused viitavad vajadusele koostada eelnõule esmalt väljatöötamiskavatsus (VTK), mida antud eelnõu puhul ei peetud teadmata põhjusel vajalikuks.</p>	<p>Selgitame, et VTKd ei ole koostatud seetõttu, et Vabariigi Valitsuse määruse „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 1 lõike 2 punkti 5 kohaselt ei ole seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus nõutav, kui seaduse rakendamise eesmärgi saavutamiseks ei kaasne olulist õiguslikku muudatust või muud mõju.</p> <p>Muudatusega täpsustatakse asustusüksuse lähedal asuvate ja kohalike kogukonnale oluliste metsaalade määramist. Kohaliku kogukonna või elanike toimimine võrreldes varasemaga märkimisväärselt ei muutu. Siiani sai kohalik kogukond teha ettepanekuid metsaalade arvamiseks kõrgendatud avaliku huviga alade hulka RMK-le. Edaspidi toimub KAH alade määramist puudutav suhtlus peamiselt kogukonna ja kohaliku omavalitsuse vahel.</p> <p>Metsa majandamise sätteid (MSi § 43 lõiget 9), mis kohustab asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel kaasata riigimetsa majandaja metsamajandamise tööde planeerimise kohaliku kogukonna või elanikud, ei muudeta.</p>
58	<p>MTÜ Ambla Metsaühistu MTÜ Halinga Metsaomanike Selts Seltsing Sõrve Metsaühing</p>	<p>Eelnõudes olevaid pealkirju ja §e puudutavad ettepanekud:</p> <p>1) Muuta eelnõu pealkirja järgmiselt “Metsaseaduse muutmise ja planeerimisseaduse täiendamise seadus”..</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid. Metsaseaduse suuremaid muudatusi hakatakse koondama pärast „Metsanduse arengukava aastani 2030“ vastuvõtmist Riigikogus.</p>

	MTÜ Eesti Kaugmetsaomanike Liit MTÜ Viljandimaa Metsaselts	2) Muuta eelnõu paragrahv 2. “Planeerimisseaduse täiendamine” paragrahviks 3. 3) Muuta eelnõu paragrahv 2 nime ja sõnastada see järgmiselt: § 2. Metsaseaduse muutmine.	
59		Muuta metsaseaduse paragrahvi 10 lõike 1 punkti 1 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “1) füüsilisest isikust metsaomanike nõustamist ja koolitamist;”	Mittearvestatud. Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid.
60		Muuta metsaseaduse paragrahvi 10 lõike 1 punkti 3 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “3) füüsilisest isikust metsaomanike metsa majanduslike, ökoloogiliste, sotsiaalsete ja kultuuriliste väärtuste suurendamiseks tehtavaid investeeringuid ning metsakasvatustöid, sealhulgas pärandkultuuri ja vääriselupaikade säilitamist ning metsaparanduseks tehtavaid töid;”	Mittearvestatud. Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid.
61		Muuta metsaseaduse paragrahvi 10 lõike 1 punkti 4 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “4) füüsilisest isikust metsaomanike metsandusalast ühistegevust;”	Mittearvestatud. Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid.
62		Muuta metsaseaduse paragrahvi 10 lõike 1 punkti 5 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “5) meetmeid füüsilisest isikust metsaomaniku metsas metsaomanikust sõltumatult tekkida võivate metsakahjustuste ärahoidmiseks ja nende leviku tõkestamiseks;”	Mittearvestatud. Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid.
63		Muuta metsaseaduse paragrahvi 10 lõike 1 punkti 6 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “6) füüsilisest isikust metsaomanike metsa inventeerimist.”	Mittearvestatud. Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid.
64		Muuta metsaseaduse paragrahvi 10 lõiget 2 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “(2) Toetust võib saada füüsilisest isikust metsaomanik, metsaühistu või konsulent, sealhulgas eelistatakse toetuse saajana väiksema metsaomandiga füüsilisest isikust metsaomanikku.”	Mittearvestatud. Selle eelnõuga ei muudeta muid metsaseaduse sätteid..
65		Täiendused seletuskirja: 1.Vabariigi Valitsus on alatanud Metsaseaduse ja planeerimisseaduse täiendamise. Seetõttu on igati mõistlik ja ajakohane teha ühe menetlusega ka metsaseaduses väga olulised ning vajalikud muudatused. Metsaseaduse muutmise ettepanekutega muudetakse siseriiklike metsanduslike toetuste maksmine eesmärgipäraseks ja vajaduspõhiseks ning edaspidi toetatakse siseriiklikult ainult füüsilisest isikust metsaomanikke (talumetsaomanikke).	Mittearvestatud. Kuna eelnõu eelnevaid ettepanekuid selle eelnõuga ei reguleerita, siis ei täiendata ka seletuskirja.

Iga Eesti seadus peab teenima põhiseadusega püstitatud riigi põhieesmärke – aidata säilitada eesti rahvuse, keele ja kultuuri järjepidevust. Kuid metsaseaduse alusel juriidilisest isikust metsaomanikele (firmadele) siseriiklike metsanduslike toetuste maksmine ei ole teeninud põhiseaduse peamiste eesmärkide saavutamist, vaid sellega on hoopis põhiseaduse peamiste eesmärkide saavutamisele vastu tegutsetud.

Eelnõu muutmise eesmärk

Eelnõukohase seaduse muutmise eesmärk on muuta siseriiklike metsanduslike toetuste maksmist eesmärgipäraseks ja vajaduspõhiseks ning tagada toetuste maksmise parem läbipaistvus.

Lisaks eelnevale on muutmise eesmärgiks luua õiguslikud alused, et ka Metsaseadus saaks kaasa aidata Põhiseaduses püstitatud Eesti Vabariigi põhieesmärkide - tagada eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimine läbi aegade – täitmisele ja saavutamisele.

Põhiseaduse peamist eesmärki – säilitada Eesti rahvuse, keele ja kultuuri järjepidevust - ei ole võimalik täita, kui ei ole piisaval arvul Eesti rahvuse, keele ja kultuuri järjepidevuse kandjaid ning nendele loodud elamisväärsel elu- ja majanduskeskkonda.

Eelnõu muutmise sisu

Antud seadusemuudatused võimaldavad siseriiklikke metsanduslike toetuste piiratud rahalisi vahendeid kasutada eesmärgipäraselt, vajaduspõhiselt ja läbipaistvalt.

Metsaseaduse ja planeerimisseaduse täiendamise seaduse eelnõud muudetakse ning täiendatakse paragrahvi 2 Metsaseaduse muutmise järgmiste muutmissetpanekutega:

“Metsaseaduse paragrahvi 10 lõike 1 punktide 1,3,4,5 ja 6 ning lõike 2 sõnastust muudetakse ja läbivalt asendatakse mõiste “erametsaomanik” mõistega “füüsilisest isikust metsaomanik”.”